

Bruožai

Rašo V. G.

NAZIŲ BIZNIS

FRONTAS RYTUOSE

MAINYKAVIMAS DRAUGAIS.

Pasirodo, jog naziai daro neblogą biznį Lietuvoj. Rudens laiku jie suėmė nuo žmonių daugiau negu pusę bulvių; už jas nieko nemokėjo, o paskui padarė iš jų alkoholi...

Jeigu jie taip daro, ir savam krašte, tai nenuostabu, kad Hitleris gali išleisti į metus 30 milijonų dolerių ginklams.

Brooklyne išeinanti "Naujoji Gadyne" patalpino tokį užklausimą:

"Kaip Jurgelionis yra nusis tatęs demokratijos ir dabartinio karo klausimu? Jisai visokias kariuomenes "Tėvynėje" vadino žmogžudžiais, ir tu, pat sykiu neva smerkė diktatorius..."

Yra pasaka apie vieną žolelę, kuri nuolat skundėsi, kad augantis šale jos ažuolas užstoja šviesą, neleidžia jai augti ir pan. Kai atėjo kirčiai, tai žolelė džiaugėsi, jog dabar bus jai gerai. Bet nuvirtus ažuolui nebeliko ir jos. Veizimas ją greitai sumynė į dumblą.

Taip dabar yra su Airija, kuri nuolat šiauriasi prieš anglus, buk tieji neduoda jai laisvės. Bet tegul tikrai nelieka Anglijos, kaip antrą dieną nebeliks ir laisvos Airijos.

Prie vieno rekrutavimo biuro Los Angeles, tapo iškabinimas sekantis pranešimas: "Medžioklės ant japonų sezonas jau prasidėjo. Galima šaudyti kiek tik kas nori." Sekančią dieną po iškabinimo atėjo apie 50 jaunuolių prašyti "laisnio" medžioklei. Kas sakė, kad amerikiečiai nemylė sporto?

Primėnė, kad kitų tautų katalikai voliai rupinasi savo spauda, "Draugas". pastebė: "Mes gi, lietuviai katalikai, nepasinaudojame šiame mėnesyje sukleliama nuotaka savosios spaudos praplatinimui ir lig šiol retas kuris iš mūsų į tai atkreipė dėmesį."

Tuos dalykus, kuriuos dažniausiai matom, — greičiausia užmirštam. Lietuviška spauda daugelis pasinaudoja, bet kai reikia atsilyginti kuom nors, tai jau kitas dalykas.

Kitoje šio laikraščio vietoje rasite paaiškinimą del ko Hitleriui nesiseka rytų fronte. Esą, pagamintoji vokiečių dirbtvė sintetinė guma (rubber), kuri naudojama apauti orlaivių, trokų ir net tankų ratus, prie didelio šalčio, ėmė trupėti. Galimas dalykas, kad tai ne vokiečių orlaiviai, nei tankai kaip reikiant neveikia.

Buvo pranešta iš Stockholm, kad rusų kariuomenė jau esanti apie 70 mylių nuo Vilniaus. Bet veliau toji žinia

SANDARA THE LEAGUE

LITHUANIAN

NEWSPAPER

Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka

METAI XXXIII

PENKTADIENIS, VASARIO - FEBRUARY 20 D., 1942 M.

No. 8

Visos Darbo Jėgos Karinei Gamybai

Mobilizuos Darbininkus Karo Industrijai

Reikalingi Farmose Vyrų Nebus Imami Kariuomenėn. Suvienytoms Valstijoms reikalinga stipri ir didelė armija, bet sykiu neatbutina turėti ir milijonus darbininkų, kurie gamintų ginklus ir maistą. Todėl numatoma dalį suregistruotųjų skirti karo industrijai ir tuos darbininkus, kurie užimti ne taip svarbius darbus, išlaivinti ir perkelti ginklų gamybon. Jei geros valtos teuteks, tai kongresas išleis įstatymą "draftavimul" darbininkų.

Sumažinimas Cukraus Išeis į Sveikatą

Dr. Victor G. Heiser, kuris parašė žinomą knygą: "Amerikos Gydytojo Kelionės" neseniai pareiškė, jog apribėjimas cukraus vartojimo išeis žmonėms į sveikatą. Anot jo, Amerikos žmonės perdaug vartoja saldumynų, daugiau negu blye kuri kita tauta.

Nevalia Brangiai Imti Už Senus Dalykus

Stockholm. — Okupacinė nazių valdžia išleido įsakymą, kad už senus drabužius, čėvrykus ir kitokius dalykus nevalia imti daugiau, kaip 75 nuos. mokėtos kainos. Pasirodo, jog Lietuvoj labai truksta visokios medžiagos.

nepasikartojto. Kad tiek prisikartinti prie Vlniaus, rusams reikalinga užimti. Smolenską ir Minską, nes kitaip juos gali užpulti iš šonų. Kol kas rusai stumiasi priekin labai pamazu ir amerikony bei angly strategai tiems pasistumėjimams nepriduoda didelės reikšmės.

Pirmą syk Chicago lietuvų istorijoj lenkų organizacijos atstovas buvo pakviestas kalbėti Vasario 16 dienos iškilmėse. Bet už tai buvo praleisti latvių ir estų atstovai. Ar tai pripuolamas atsitikimas, ar kokiu gudrumu paremtas — mes nežinome. Tik vieną galime priminti: apleisti savo draugus nelaimėje, kažin ar vertėtų. Šiaip ar taip tos trys Baltijos tautos buvo ir paslėkūs surištos savo likime.

Svarbiausias Pasauly Kelias - Burma Road

Nuo Jo Dabar Priklauso Kinijos Likimas. Karo pranešimuose nuolat girdim suminint "Burma Road". Tas kelias prasideda prie Indijos vandenyno ir eina per Burmos provinciją. Jis yra 726 milijų ilgio ir per jį dabar siunčiama pagalba kariuomenėms kinams. Kas dieną juo pervažiuoja apie 3000 trokų, kurie į mėnesį nuveža 15,000 tonų visokios medžiagos. Kartais jis iškyla į aukštus, 7,500 pėdų kalnus, tai vėl nusileidžia į lygumas.

Patobulinimui to kelio dirba 100,000 kiniečių. Jis turi apie 300 tiltų. Jeigu japonams paseseka bent vieną jų išgriauti, tai transportacija sustoja. Tą kelią dabar saugo keli šimtai amerikiečių lakunu. Nuo šio kelio priklauso gyvybė ar mirtis Kinijos. Už tai jis įgijo tokios didelės svarbos.

Amerika Dar Atsilikus Nuo Ašies Valstybių Amunicijos Gamyboj

Suvienytoms Valstijoms įėjus į karą prasidėjo milžiniškas ginklų gamybos kontestas. Ši šalis turi privyti ir pralenkti ašies valstybes, kurios pradėjo ginkluotis jau prieš dešimt metų. Pereitais metais Vokietija pagamino ginklų už 25 milijonus, tuom tarpu kaip Amerika tik už 15 milijonų dolerių.

Naziai, japonai ir italai, sudėjus į kruvą pagamina už 45 bil. To skaičiaus pasieks šiais metais Amerika. Bet kad apsidirbti su agresoriais, reikalinga pralekti ašies valstybes trigubai ir tas jau pradėta daryti.

Vilniuje Pasimirė 111 Metų Moteriškė

"Deutsche Zeitung im Osten" pranešė, jog Vilniuje pasimirė Tekla Vasiliauskienė, turėjusi 111 metų. Ji buvo gimusi 1831 metais.

Prancuzai Praleidę Amuniciją Gen. Roemmel

WASHINGTON. — Suvienytų Valstijų pasiuntė Vichy valdžiai notą, kurioje pareiškama pasipykinimas del prancuzų praleidimo amunicijos į šiaurės Afriką nazių gen. Roemmel, kuris ten kariauna prieš anglus. Toks elgesys esąs priešingas duotiems šiai šaliai pažadas, jog Prancuzija laikysis nuošaliai nuo tolimesnio karo.

JAPONAI ATAKUOJ AUSTRALIJA

Australijos valdžia pranešė, jog japonų bombanešiai žpuolė karo laivyna uostą Darvina, šiauriniam kontinentete. Tai pirmutinė šios rusies ataka.

On Guard and Ready to Go Aloft

Guardians of our heavily populated and industrially important eastern seaboard, men of a pursuit squadron of the U. S. army are shown in their "working clothes" at the air field in New York where they are on 24-hours-a-day call. They are set to take to the air in the event hostile planes approach their section of the coast.

Degtinės Lietuvoj Tai Jau Netruksta

Bern. — Gautais čia pranešimais, naziai leido atidaryti visose miesteliuose net po dvi, ar tris degtinės krautuves. Žmonės gali pirkti jos, kiek tik nori. Darbininkams atnešama net į fabrikus ir dalinama. Tas pats ir ofisuose. Naziai, mat, su pagalba degtinės išima iš žmonių pinigų ir paskiau tikisi atpratinti nuo politikavimo.

Rusai Yra Tik 70 Mylių Nuo Vilniaus Miesto

Stockholm. — Šiomis dienomis švedų radio paskelbė, jog rusų kariuomenė, įžengusi į Baltgudiją, pasistumėjo iki 70 mylių nuo Vilniaus. Priešakinės sargybos atsidurusios dar arčiau. Matyt, rusai stengiasi perkirsti vokiečių frontą pusiau ir izoliuoti Leningrado apgulikus.

Mokslas Lietuvos Universitete

Kauno ir Vilniaus universitetai yra atidaryti, bet visas profesorių paskaitas seka ir prižiūri nazių inspektoriai.

Verčia Mokintis Vokiečių Kalbos

Visi darbininkai, įstaigų tarnautojai yra verčiami mokintis vokiečių kalbos. Tam tikslui tapo išleistos specialės kygtutės ir atidaryti kursai.

Pabrangino Tabaką

Taboka ir cigaretai Lietuvoj dvigubai pabrango. Daugelis pradėjo rukti sudžiovintus lapus.

Lietuvių Auditorijos Valdyba

Savo posėdyje, vasario 10 dieną, Lietuvių Auditorijos direktoriai išrinko sekančią valdybą: pirmininku J. Ruta; sekretoriu A. Bubinas, išdinininku J. Balchunas. Auditorijos reikalai eina geryn.

Paremkite ir platinkite lietuvišką laikraštį, kuris jums suteikia ne tik žinių, bet yra ir geru draugu.

Atidaro Cerkves, Bet Ne Visi Jose Meldžiasi

Londonas. — Išeinąs Krakujov ukrainiečių laikraštis "Krakowski Wisti" praneša, jog okupuotoj Ukrainoj naziai atidarė daugelį cerkvių, atveždami iš Vokietijos dvasiškius. Bet, girdi, ir šias cerkvių ardo bolševikai iš vidaus prisimesdami tikinčiais ir provokuodami žmones.

Cholmo apeliunkėj, kuni priklauso Lenkijai, pirmiaus buvo 51 ukrainiečių parapija, o dabar jų esama 173. Daugelį bažnyčių atėmė iš lenkų.

Prancuzai Teisia Savo Buvusius Vadus

VICHY. — Šiomis dienomis prasideda didelė politinė byla, kuri gali užsitęsti keturius mėnesius. Kaltinamų suole padėti buv. vyriausybų nariai, kurie neva įtraukė Prancuziją į karą. Jų tarpe yra Deladier, Blum, gen. Gemelin ir kiti.

Generolo Gemelin apsigynimas busias tik toks: "Aš esu kariškis ir pildžiau kas man buvo įsakta". Ši byla rodo, kad prancuzai nori pataikauti naziams, suversdami kaltę už šį karą ant kelių žmonių.

Rusai Pradėjo Atakuoti Smolenską ir Naugardą

MASKVA. — Prasimūšę pro nazių priešakinės linijas, raudonarmiečiai pradėjo apsupti ir atakuoti tris svarbiuosius centrus: Smolenską, Naugardą ir Charkovą. Jei rusams paseseks užimti šiuos miestus tai visas nazių frontas turės trauktis iki Kievo, Minsko ir Daugpilio.

Išvyko Californijon

P-nų Geo. Borchertų, 10548 S. Artesian Ave. duktė Martha šiomis dienomis išvyko į Californiją aplankyti savo vyrą, kuris yra kariuomenėj.

Paprastam plene yra apie 100 skirtingų dalykelių arba dalelių.

Netikri Gandai Apie Pabaltiją

Netikėkim Bile Kokiom Paskalom Apie Lietuvą

Pastaruoju laiku pasklydo visokių gandy apie Baltijos kraštus ir sykiu Lietuva. Neseniai koki ten "Overseas News Agency" atpiskino iš Londono pranešimą buk angly užsienių reikalų ministeris kap. Eden derasi su Maskvos atstovais apie busimas valstybių sienas. Tarp kitko esą kalbama apie atidavimą Baltijos šalių Sovietų Rusijai. Dardanejų kontrolė, Lenkijos sienų peržiūrėjimą, Persijos padalinimą ir pan.

Tie visi tikrinimai yra nežinia iš kur paimiti; greičiausia jie paima iš nazių šaltinių ir žinių gaudytojai prisunčia jas Amerikon, kaip patirtą faktą. Tuom tarpu tikroji padėtis gali būti visai kitokia. Juk visi žinom, kad prez. Rooseveltas ir ministerių pirmininkas Churchill savo paskelbtaj Atlantiko Deklaracijoj užtikrino visoms, kad mažoms tautos laisvą apsisprendimą, kaip jos nori tvarkyti savo likimą. Tai į šią kategoriją įeina ir Lietuva, Latvija ir Estija. Abejoni čia negali būti.

Taigi, tuli lietuviai bereikalingai karščiauojas ir įkrinta net desperacijon. Musų priešai kaip tik ir pageidauja, kad mažos tautos nostonų pasitikėję pasaulinės demokratijos vadams, kad tų tautų tarpe įvyktų sumišimas, nes tas išėitų Hitleriui į naudą.

Kaip Rengiasi Valdžia Tvarkyti Kainas

WASHINGTON. — Daugelis abejoja, ar paseseks valdžiai sukalkyti kainų kilmą. Gal visur ir nepaseseks, bet svarbesniuose atvejuose kontrolė galės but pilna. Pirmiausia bus nustatytos produkcijos kainos.

Farmeriai gaus tiek ir ne daugiau. Tarpininkai irgi galės uždirbti tik tam tikrą nuosimti. Krovimas atsargų bus uždraustas. Jei kurių dalykų patalijus stoka, tai tam įves kortelės. Bet kad maisto yra ir bus užtektinai, tai ar kainos turės but normalės.

Racine, Wis.

Paminėjo Lietuvos Sepriklausomybės Sukaktuves

Pereitam sekmdieny, bendras draugijų komitetas buvo surengęs Lietuvos nepriklausomybės sukaktuvių minėjimą. Šv. Kazimiero Parapijos svetainėj. Programa atidarė vietinis parapijos choras, sugiedodamas himnus. Rengėju vardu p. M. Kasparaitis paaiškino šios sveigos tikslą ir pakvietė kalbėti vietinį kleboną A. Juškevičių. Pastarasis kalbėjo trumpai, bet vaizdžiai.

Paskiaų padainavo choras, pp. Kasparaičių dukrelė gražiai padeklamavo. Ilgesnę prakalbą pasakė "Sandaros" red. M. Vaidyła. Po jo keletą žodžių tarė irgi chicagietis V. Užnys — Žemaitis. Žmonių buvo apie porą šimtus.

SANDARA

Published by the Lithuanian National League of America Consisting of 100 Branches Located in all Principal Cities of the United States MAIN OFFICE 840 W. 33rd St., Chicago, Ill. Yards 4789

Tikroji Priežastis Del Ko Hitleriui Nesiseka Rytiniam Fronte

GENEVA. — Amerikiečių ir angly kariniai ekspertai švelcaurijoj patyrė, jog nazių gazolino atsarga nėra didesnė kaip 5-6,000,000 tonų. Jų gali užtekti tik iki gegužio mėnesio šm., ir tai jei jis bus taupomas Bet svarbioji Hitlerio nepasisekimų priežastis rytų fronte nėra gazolinas arba stoka šiltų drabužių kareiviams, nors ir tas, beabėjo, šiek tiek paveikė.

Tikroji nepasisekimų priežastis, tai pagaminta pačių vokiečių guma, arba "rubber". Toji guma veikia gerai prie vidutinės temperatūros. Bet didžioose šalčiuose ji sudžiusta ir ima trupėti. Todėl negali pavažiuoti nei trokai, nei orlaiviai, nei tankai. Šis reiškinys ir prisidėjo prie sugrūvimo vokiečių mechanizuotų dalių. Jų chemikai dabar visai bando prašalinti aną trukumą.

Tiek Tik Surinko Savo "Koncerte"

Aklas smuikininkas pasirodė Omaha, Nebraska gatvėj ir ištraukęs savo seną instrumentą pradėjo groti nuo Dvožako "Humoresque" iki populiarių dainų. Praeiviai klausėsi sustoję, laiks nuo laiko įmesdami į kepurę dešimtukes, ar daugiau. Tokiu budu surinko \$11.25.

Paskiau, tasai "elgeta" nusisėmė juodus akinius ir kairurie pažino jį. Tai buvo garsus smuikininkas, David Rubinooff, kuris tą patį vakarą turėjo groti koncerte. Surinktus pinigus jis paskyrė raudonajam kryžiui.

Aitri Kova Įvyko Šiame Miste Del Cukraus

Sumažinimas cukraus porcijų sukėlė gan nemažas peštynes Camden, N. J. Į restorana atėjo trys vyrai ir geriant kavą vienas jų pareikalavo ekstra šaukštuko cukraus. Pa tarnautojas atsisakė duoti ir jis buvo išmestas per langą. Atbėgo savininkas, bet ir tą partrenkė ant žemės. Tik atbėgusi policija sustvarkė įtuzisius "svečius".

Lietuvoj Naziai Sušaudė 24 Asmenis Už Sabotazą

STOCKHOLM. — Pradžioj šios sąvaitės vokiečių laikraščiai paskelbė, jog Kaune įvyko teisimas ir sušaudymas 24 asmenų, apkaltintų "partizaniskam veikime; žudymuose, skleidime kenksmingų gandy ir tarnavime žydams. Nazų laikraščiai taip pat perspėjo, jog panašus likimas lauks ir tų lietuvių, kurie pasilika "izraelitų-komunistų" tarnyboje.

SANDARA

LITHUANIAN WEEKLY NEWSPAPER

Published Every Friday by the LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE of AMERICA

Editorial Office: 840 West 33rd St., Chicago Telephone Yards 4789

SUBSCRIPTION RATES:

In The United States per year \$2.00
In Canada and All Foreign Countries per year \$3.00

Entered as second class matter OCTOBER 25th, 1928, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the ACT of MARCH 3, 1879.

Sandara yra Savaitinis Laikraštis, leidžiamas kas Penktadienis. Sandara yra Organas Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros, 840 West 33rd St., Chicago, Illinois

UŽSAKYMO KAINA:

Suvenyrose Valstijose metams \$2.00
Užienyje metams \$3.00

ALT. Sandaros Pirmojo Apskričio Jubiliejus

Siam sekmadieny, vasario 22 dieną, Mass. valstijos sandariečiai mini 25 metų savo apskričio sukaktuves. Paminėjimui to įvykio išleidžiamas padidintas metų laikraštis, kur trumpai atpasakojama jų praeities ir dabartinė veikla. Montelloje, Mass. gi yra ruošiamas didelis jubiliejinis bankietas, kuriame dalyvaus daugelio kolonijų atstovai ir veikėjai.

Mass. sandariečiai sudaro stiprų vienatą mūsų organizacijoje. Jie sugebėjo išvystyti ir palaikyti tautinį veikimą net ir tais laikais, kai kiti snaudė arba atostogavo. Užėjusi depresija neišgąsdino jų. Kaip tik tais laikais jie įsigijo nuosavus namus Bostone ir Montelloje. Kai kiti skundėsi, jog viskas apmiršta, jie atgaivino kuopas keliose kolonijose ir surado naujų darbuotojų.

Jų nuosirdus pasišventimas lietuviybės ir tautinei idejai; jų pasitikėjimas į savo jėgas; mokėjimas iš vieno dirbti išaiškina jų pasisekimus. Taigi minint jiems savo apskričio 25 metų jubiliejų, mes sveikinam Mass. valstijos sanariečius, linkėdami jiems dar naujų laimėjimų, dar didesnių pasisekimų ateities darbuose.

Didvyriškas Filipinų Salų Apgynimas

Singapuro puolimas apspankino tolesnį Filipinų salų apgynimą. Japonai galės dabar atsisti į šį karo frontą daugiau orlaivių, daugiau karo laivų, kanuolių ir armijos. Vėlesni pranešimai rodo, jog japonų puolimai sustiprėjo. Artilerija palaiko nesustojamą ugnį; bombos svaidomos iš orlaivių dieną ir naktį. Nauja prieš karuomenę išlaipinama prieplaukose.

Apsuptoji gen. MacArthur kariuomenė didvyriškai ginasi, negaudama iš niekur pagalbos. Kaip ilgai ji laikysis, sunku pasakyti. Bet tą ką ji jau padarė pasiliks kaip vienas garbingiausių karo žygių. Filipinų apgynimas yra atliekamas didvyriškai.

Šalies Gerovė Aukščiau Visko

Amerikoj yra religinė sekta, kuri vadinasi "Quakers". Jie atsirado čia prieš porą šimtų metų, pradžioj New Yorke, o paskiau kitose valstijose, ypač Pensylvanijoje. Jie nepripažįsta jokių mokslų, knygų, teatrų ir melžiasi patylojmis. Tas viskas dar niekis. Bet jie nesutinka dalyvauti jokiam kare, net ir tame atsitiktine, jei priešas laužtusi į duris.

Taigi ir šį kartą, "quakeriai", kaip sekta, atsistako eiti į kariuomenę ir paimti ginklą į rankas. Jie palieka tą darbą kitiems. Tačiau ir jų tarpe atsiranda netikėlių ir "jeretikų", kurie savo šalį stato aukščiau visko. Lansdawn, Pa. neseniai buvo toks atsitiktimas. Jaunasai Arnold Scattherthwait atsistakė registruotis į kariuomenę ir jis buvo nuiteistas į kalėjimą. Jo tėvas, 43 metų, irgi "quakeris" apsigalvojo, jog sunus visgi padarė negerai. Atėjęs į savųjų mitingą jis norėjo pertikrinti visus kitus ir išnešti rezoliuciją, kad šalį reikia ginti su ginklu. Tačiau, niekas nenorėjo jo klausyti. Tuomet jis įteikė rezignaciją iš tos sekto ir nuėjęs į karinę įstaigą užsiregistravo kaip savanoris.

Kaip Išsukti Iš Užburto Rato

Bendras Amerikos lietuvių veikimas kaž kodėl nesiklįjuoja. Nors apie tai buvo daug kalbėta, priimta visokių rezoliucijų ir net pagaliau išbandyta, bet iki šiam laikui rezultatų nesimato. Del ko gi taip yra, kad ir visiems priitarian mes negalim susikalbėti ir subendrinti savo akciją Lietuvos vadavime? Vieno kitoj kolonijoje pasireiskia toks susijungimas; bet už dienos, kitos jo vėl nebėra. Ir kiekvienas einam savo keliais.

Toki anarchija pas mus atsiranda, greičiausiai, del to, kad mes norime išvykti viską aprėpti. Mums nesiseka išskirti esminius dalykus, nuo antraeilų. Jei pav. ir sutinkam gelbėti Lietuvai, bet jei vienas manom, kad Lietuva

turi būti katalikiška, o kitas, kad — laisva, tai visi bendrumai išnyksta ir prasideda ginčiai, kurie suardo visą mūsų kermošį. Panašiai yra aukų rinkime, buvusių Lietuvoj rezimų ir pan. Kivirčiai išlenda, kaip yla iš maisto.

Tas viskas parodo, kad mes neįpratome dar politiskai galyti ir demokratiškai sugyventi. Anglai ir Amerikantai, kurie yra persisunkę demokratinėmis tradicijomis, del mažmožių taip nesikarsčiuoja ir jie puikiai sugyvena. Atsidurę pavojuje — visi dirba ir kovoja iš vieno, nepaisant partijų ar religinių pažiūrų. Jeigu mes priimtumėm tokį principą ir atsikratytumėm tokio jautrumo apie savo politines nekaltybes, bendroji akcija kaip matai atsirastų.

Mūsų jaunoji genterkė gali būti geru pranašu to, kas įvyks netolimoj ateity. Jie greičiau suranda bendrą kalbą ir Lietuvos klausime veikia visi vienodai protauja. Jei mes, senesnieji, pavestumėm jiems viską sutvarkyti, tai neimtų nei kelių sąvaicių, kaip susikurtų veikli Amerikos lietuvių taryba, kurios neparalizuotų jokie vidujiniai ginčiai.

APŽVALGA

APGYNIMUI BALTIJOS KRAŠTŲ

Prieš kiek laiko "Washington Post" padarė tokį simpatiską pareiškimą link Baltijos kraštų: "Stalinas buvo priverstas žygiuoti į Baltijos kraštus, bijodamas Vokietijos ir ten jis sudarė sau apsaugos juosta nuo Hitlerio. Bet dabar Stalinas jau pradeda atsikratyti nuo tos baimės. Todel jam nebus reikalo išnaujoti kirpti tokią juosta, Baltijos kaimynų ir Suomijos sąskaitom."

Kitaip sakant, minėtas laikraštis primena, jog ateityje Lietuva, Latvija, Estija ir Suomija Stalinui nebus reikalinga, kaip apsaugos zona. Aišku, kad ne. Juk ir aną kartą, užimdama Pabaltiją, Sovietų Rusija nei kiek neapsaugojo savęs. Jos apsaugos zona, kaip pasirodė buvo Maskva ir Rostovas.

AUTOMOBILIAI UŽKARIAVO CLEVELANDĄ

Clevelando mieste yra tokie įstatymai: Pėreiti gatvę galima ne bėle kur, o tik prie kampo. Bet ir čia reikia daboti, kad būtų žalia šviesa. Jei tokių šviesų nėra, tai pėstieji turi pasišurėti, ar neatvažiuoja iš kur automobilus. Elnant vakare, kiekvienas privalo turėti kokį baltą ženklą. Išlipi iš automobilio galima tik į šalįgatvės pusę.

Tokiose aplinkybėse ir vaikščiojimas nėra malonus, nes visas miestas yra skiriamas tik tiems, kurie važinėja automobiliais.

PO VASARIO 16 - ĮVYKINIMAS PASIZADĖJIMŲ

Praėjus skaitlingiem Lietuvos nepriklausomybės sukaktivių minėjimams, dabar pasilieka vykinti tą ką esam pasizadėję savo nuosprendžiuose ir rezoliucijose. Nepalikim tą viską vien ant popierio ir atminimuose. Burkimes į organizuotus vienuolius, ješkokim naujų būdų ir planų, dėkime akulas ir subendrinim mintis bei veiksmas.

Kova už laisvę nėra sezoninis darbas, arba toks kuri galima but atlikti tik minguose, arba pasikalbėjimuose. Atsikratykim nuo įsigyvenusių įpročių daug kalbėti, mažai veikti. Tie ramieji laikai, jau toll pasiliko užpakaly.

KAS VADOVAUJA AMERIKOS KARO PAJĖGOM

Pagal konstitucijos šalies prezidentas yra vyriausiasis ginkluotų pajėgų vadas. Bet kas vadovauja visai strategijai karo metu? Priklauso nuo to, kiek prezidentas yra patyręs karo dalykuose. Šiuo momentu visus svarbiuosius sprendimus atlieka pats prez. Rooseveltas, nes jis su ta sričia gerai apsipazinęs.

Baltuose Rumuose yra specialis kambarys, skirtas strateginėm studijom. Čia prezidentas praleidžia nemažai laiko ir formuluoja planus. Generalinis štabas yra tik jo patarėjas.

NE VISUR UZDARBIAI PAKILO

Nelygybė uždaruose šiuo laiku yra tur būt didžiausia. Tie, kurie dirba apsaugos industrijoje gauna gerą atlyginimą, apie kurį pirmiau nei svajot nesvajoj. Kitų uždurbiai mažai tepakilo. Pav. angliakasiai vidutiniai į sąvaitę uždirba \$32, drabužių valytojai — \$22, skalbyklų darbininkai — \$19, viešbučių tarnautojai — \$16. Taigi, naujoji "prosperity" toli gražu ne visus palietė.

Kai Mes Jojom

Kur dangus ugnim liepsnoja
Per miškų gelmes,
Bėrus žirgus pabalnoję
Josine tik mes.
O namie sesutė,
Ir sena močiutė,
Ir mergelė lelijėlė,
Rupetingai kai sukėlė,
Laukia mus kasdien.

Lauk seselė ir motušė,
Lauki, mergužėl,
Priešą pliktąjį atmušė,
Mes sugrįšim vėl.
Motė nuraminsim,
Sesė pradžiuginsim,
Silko skara seserėlei,
Aukso žiedų merguželei,
Meilės žodelius.

Del Ko Žmonės Trokštą Buti Laisvais?

Vergavimas Ilgainiui Baigiasi Tautos Išnykinimu

Del ko Suvienytos Valstijos šiaudie deda tokias milžiniškas pastangas auginti savo kraštą ir pažaboti agresorius? Del to, kad visi žino; jog pralaimėjus ir netekus laisvės amerikiečiai bus laipsniškai išnaikinti. Bet jeigu tas ir neįvyktų pilnoj to žodžio prasmė, tai visvien bile kokis laisvės suvaržymas valstybei nėra priimtinas.

Kaip sakoma, įleik vėliavą į bažnyčią, tai jis užšoks ir ant altoriaus. Leisk įsigalėti Hitleriui, ir japonams, tai Suvienytų Valstijų laisvė gyvuos neilgai. Todel ateities apsaugai ir gerovei reikalinga dėti visas pastangas, kad šį karą laimėjus ir pažabojus agresorius.

Tas pats yra ir su Lietuva. Kol Hitleris barškins ginklais Europoje, toll niekam laisvės nebus. Lietuvos žmonės bus prispausti ir laipsniškai naikinami. Išgelbėti juos galima tik kovojant su engėjais ir gelbstint toms šalims, kurios pripažįsta kitiems laisvę. Aitvaras.

Nevertas To

— Ka? Tamsta reikalauji iš mūsų banko pensijos? Sarmatykies! Dvidešimt metų išsėdėjai ant banko kėdės, var-tojai mūsų popiera, plunksną, o žiemos metu naudojai mūsų šilumą — ir dabar drįsti dar prašyti pensijos!

Speaks for Dealers

L. Clare Cargile, president of the National Automobile Association, who told members of the senate committee on small business that the government must take prompt steps or 44,000 auto dealers and their half million employees face immediate disaster.

Lietuvos Piliiečių S-ga Yra Geras Dalykas, Bet Ji Visko Neatliks

Tverimai Vis Naujų ir Naujų Organizacijų Neišriš Problemų

Mes vis dar naiviai tikim, jog geriausias budas ką nors atlikti, tai tveriant naujas organizacijas, draugijas, komitetus ir pan. Kai sutveriam, tai laukiam mėnesius ir metus stebuklingų rezultatų. Kai jie nepasirodo, tai vėl susirenkam ir tveriam naujas draugijas su plačiais skambančiais vardais. Ir vėl laukiam rezultatų. Taip nejučiomis ir gaista begalo brangus laikas, naudos neatnešdamas.

Dabar, kai šen bei ten susitvėrė Lietuvos Piliiečių Sąjunga skyriai, laikraščiuose tuojau pasirodė pranašavimai: "Na, dabar tai viskas pasikeis; darbas išsijudins..." Visi sėdim ir žiurim ką gi parodys tas naujai atsiradęs kunas. Gal but toji sąjunga padarys daug, gal mažai, gal nieko. Dabar sunku pasakyti. Bet jei mes busim tokie, kaip iki šiam laikui, tai pakeitimų j gerąją pusę neįvyks. Juk visą darbą atlieka ne užrašai ant įstaigų, bet žmonės, savo išmintim, energija, pinigais ir pan. O kol tokių žmonių yra mažai, arba kol jie nesu-silipdo bendram ir planuotam darbu, toll ir rezultatų nesimatys.

Atsikratykim to vaikiškotikėjimo, kad tvėrdami vieną po kitos draugijas ar sąjungas, mes atsieksim savo tikslus. Geriau tą energiją sunau-dokim rimtiam pasiruošimam, lėpdymui ir koordinavimui esamų organizacijų, kurios šiandien miega ir nieko neveikia. Kitaip mes gaudysim tik šešėlius. — Newyorkietis.

Keturkojis

Paž žinomą anglų rašytoją, moteriškę Clare Sheridan užsuko amerikiečių korespondentas ir atsisedęs uždėjo kojas ant stalo. Paskiau susigriebęs sako:

— Oh, atsiprašau už tokį pasielgimą..

— Tai niekis — atsako toji, — tamsta gali užsidėti ir visas keturias kojas ant stalo, as nieko nesakysiu.

Jurgio Wašingtono Gimimas

Kovotojas Už Šalies Išlaisvinimą

(Vasario 22 d., 1732 — Gruodžio 14 d., 1799)

Su Amerika kare, minėjimas Jurgio Wašingtono gimtadienio vasario 22 d., yra ypatingai svarbus minėjimas šiuo metu. Wašingtonas buvo šios tautos pirmas militarinis vadas, ir visų kartų vaikai jį laikė "pirmas kare, pirmas taikoje, ir pirmas širdysi jo tautiečių."

Budamas 18 metų amžiaus, jis pradėjo savo militarinę karjerą milicijoje. Tada Anglija valdė kolonijas prie Atlantiko pakraščio, ir Britų kolonistai nepasidavė sujungtoms pastangoms prancuzų ir indijonų kontroliuoti kontinentą. Prancuzai pralaimėjo, ir Prancuzų kontrolė sunaikinta šiaurinėj Amerikoj ant visados. Wašingtonas dalyvavo kovoje, įgydamas patų patyrimą apie praktiską kariavimą.

Metuose, tarpe išvijimo prancuzų iš Kanados ir pradžios Amerikos revoliucijos, ginčiai kilo tarpe Anglijos ir jos Amerikos kolonijų. Su Patrick Henry, Benjamin Franklin, Samuel Adams, Thomas Jefferson, Wašingtonas anksti ir aktyviai pradėjo pareikšti ir saugoti kolonijų teises. Jis irgi boikotavo Anglijos tavarus ir tarnavo pirmame Kontinentiniame Kongrese. Kadą Antras Kontinentinis Kongresas paskelbė nepriklausomybę Suv. Valstijų, ir nutarė jos proklamaciją remti su armija, Wašingtonas delei jo militarinio patyrimo, buvo sauktas imti komandą visų ginkluotų jėgų.

Wašingtonas per šesis metus vedė stebėtiną militarinį karą. Šiandie, žiurint į tą viską, istorikams yra sunku įsivaizduoti kaip jo burelis savonorių — blogai išlavinti, netinkamai įrengti, prastai aprėdyti, ir be maisto — galėjo išsilaikyti prieš Europos didžiausias jėgas, puikiai išlavintą reguliarią armiją. Ši armija netik turėjo puikiai išlavintus kareivius, bet ir kontroliavo juras, ir turėjo reikalingus laivus įvykdyti var-

žingą blokadą. Bet gal Anglijos buvo perdidelis pasitikėjimas, ir gal netaip drąsiai jos kareiviai kovojo. Kitoj pusėj, daug Anglijos vadų atvirai simpatizavo su Amerikos kolonistais.

Atsižymėjęs taikoje, kaip ir kare, Wašingtonas buvo išmintingas pirmas prezidentas. Jis atmetė karininkų pasiūlymą jį padaryti karalium, bet kada konstitucionalis seimas susirinko 1787 m. jis sutiko pirmininkauti. Ir su įsteigimu demokratinėj formų, ir su sekančių metų susirinkimu išrinkti žmogų buti prezidentu, valstijų naujos federacijos, jis buvo išrinktas pirmas Suv. Valstijų prezidentas. Tapo prisiegdintas New Yorko valstijojej balandžio mėn. 30 dieną, 1789 metais. — FLIS.

„Birutė“

Another triumph was scored by the chorus last Sunday. I don't know why, but we actually had more fellows than girls singing on the stage. We certainly can pat ourselves on the back. We should have had more girls but where they were no one seems to know.

The party we had later in the evening was another success. Happy Birthdays were sung for both Bob Byanskas and Frank Dambrauskas. It is too bad that everyone could not stay the whole time but those who remained can tell you of what a good time we had playing games and dancing.

Last Tuesday Marcella Mechenes and Jean Gedwill were with us again. It is nice to see you two girls come out of your hiding places and joining us once more. Don't forget us again as we like to see the two of you.

March 15th, the date of our concert, is not very far off. There are plenty of songs for us to learn so it important that no member misses any of the rehearsals. "Bones"

For America, Give!

Lietuviai Amerikoje

Baltimore Buvo Virtęs Lietuvišku Miestu

PREZ. A. SMETONĄ PASITIKO VALSTIOS GUBERNATORIUS, MIESTO MAJORAS IR KARIUOMENĖS SARGYBA

Nuo Musų Korespondento

Viskas puikiai vyksta Baltimorėje. Tarytum koki dideli "atpuska", bet ne tikybiški, o tik tautiški. Sekmadienio ryte mus pasitiko valstijos gubernatorius, miesto majoras ir militari sargyba, kuriai Lietuvos prezidentas atidavė pagarbą. Prez. Smetona buvo lietuvių parapilnos bažnyčioje, kurioje specialiai atlaikyta mišios ir pamaldos. Pamokslą sakė kun. Mendelis, vietos klebonas.

Prakalbos svetainėje užtruko kiek ilgiau, po pietų nuo 3 val. iki po 6. Svetainė "su kaupu". Entuziazmas ir paklės upas. Maryland valstija šiandien Lietuvos nepriklausomybės šventę. Pietus pas majora, vakare bankietas Southorn Hotel. Per radio kalbėjo Lietuvos prezidentas ir kiti.

Vietos lietuviai labai užganėdinti savo darbuote, o ypač pastangomis teisėjo W. Laukaičio. Vakare, po prakalbų, Baltimorietis suruošė draugišką vakarienę. Oras gražus, šilčiau ir sniego nėra.

Report.

Jonas Uzdavinys Rašo Iš Californijos

Sirdingai ačiū už siuntinėjimą man Jusų redaguojamajam laikraščiui. Atsilysiu su kaupu. Išvaikęs iš savo galvos įvairius "rukus", mėginasi bendradarbiauti. Dabartinis laikas turiu nemažai darbo su Los Angeles lietuviais. Atskira, dar Amerikoje nežiūoma, tipiška ir gana savotiška lietuvių kolonija. Kad jai rādus panašesnę lietuviškumui liniją, reikia padirbėti.

Šiaip, dažnai asmeniškai reikalauju žmogų žemę lenkia: žinios iš Lietuvos, kad tėvas mirė, brolišką nužudytas ir t. t. Šiandien skaityti "Sandarą". Pirma puslapyje pažymėta apie brolio žmonos mirtį. Nei su broliu Vincu, nei su kitais savo broliais ar seserimis negali susirašinėti ir apie juos nieko nežinau. Vincas, rodos, kad Vilniuje gyveno, bet ar ir dabar tebegyvena — nežinau.

Gal Jus turite kiek daugiau žinių apie mano broį Vincą? Kaip šį žinutė pasiekė Jus apie jo žmonos mirtį? Malonėkite mane kiek plačiau painformuoti — būsiu labai dėkingas. Su gilia pagarba, Jonas Uzdavinys

Iškilmėse Brooklyne Dalyvavo 1,200 Žmonių

Surinko Raudonajam Kryžiu 300 Dolerių; Kalbėjo Lietuvos Atstovas, Pulk. K. Grinius ir kiti

BROOKLYN, N. Y. — Laborium salė buvo užpildyta patriotinei susiteikusių šios apilinkės lietuvių. Tai buvo Lietuvos nepriklausomybės sukaktuvių minėjimas, įvykęs pereltam sekmdieny, vasario 15 dieną. Programa buvo didelė ir turininga. Dalyvavo žymesnės meno pajėgos; kalbėjo atstovai nuo visų lietuviškų laikraščių ir taip pat Lietuvos atstovas P. Žadeikis, pulk. K. Grinius. Pirmininkavo kun. N. Pakalnis.

Susirinkę skaičiuje 1,200 sudėjo \$300 Amerikos Raudonajam Kryžiu. Tam pačiam tikslui dar liks ir iš įžangos, nes įžanga buvo po 50 centų. Reikia priminti, jog Apreiškimo parapilnos

choro vedėjas Jonas Jankus buvo susirgęs ir jo vietą užėmė suamas Justas Jankus.

Nuo vietos lietuvių kalbėtojai buvo: J. Stilonas, Juozas Laučka, Pr. Bajoras ir J. Tysliava. Šis minėjimas sukėlė lietuviuose didelį upą. J. Ambrozėjus.

Iškelta Vėliava, Kaip Gėdulos Ženklas

SO. BOSTON, MASS. — Vasario 16 dieną, virš Lietuvos garbės konsulo adv. A. Shallnos ofiso, 366 Broadway trispalvė vėliava buvo iškelta tik pusiau masto, kaip gėdulos ženklas, kad Lietuva yra okupuota. Plevesuojanti vėliava daug ką priminė tukstančiams praeiviu.

P-nai J. Pečiuliai Taria Padėkos Žodį

Vasario 1 d., 1942 m. įžengė į Norwood, Lietuvių svetainę labai nusitebėjom pamatę svetainę kimšte prikimštą musų mylimiausių draugų ir giminių.

Pradedant nuo kaimynų ir Norwood, draugų ir baigiant tolimoms kolonijoms, kaip tai: Dedham, Dorchester, Montello, Worcester ir net Athol. O jau bostoniečių tai negėdom apskaitliuoti, gal bet buvo iki šimt, draugų, nes tik vienas bussas buvo atvežęs apie 50 asmenų.

25 metų musų vedybinio gyvenimo atžymėjimui parengimas nuo musų visą laiką buvo slepiamas. Laimė dar, kad vis tik prieš parengimą keliom dienom ištryško spindulėliai, iš kurių teko suprasti. Gavome daug gerų linkėjimų atvirukais iš toli, net iš Californijos nuo ponios Onos Lužienės-Ramanauskienės. Tą dieną buvau prirengtas prie darbo iki vėlai naktį ir nebučiau galėjęs buti, jei nebučiau sužinojęs ir išsipašęs iš darbo. Koks skaudus nemalonumas per akies krislę galėjo įvykti mums ir rengėjams.

Sužinoję jautėmės nejuokiai; jautėmės jokios pagarbos nesame užsipelnę. Kiek prisidėjom prie visuomeninio darbo, tai tik atlikome savas pareigas, ką kiekvienas doras lietuvis privalo atlikti.

Bankietui pasibaigus kaipo giedra po audros prašvito. Sirdys prisipildė džiaugsmu ir su draugais surišo dar artimesniais draugiškumo ryšiais. Sustiprėjo pasiryžimas tolimes niems darbams. Kad ir jaunystės dienos nuo musų tolsta, vienok Lietuvai tapus nelaimės parblokštai visi kaip vienas turime buti sargyboje ir jai ištieti visokiariopą pagelbos ranką.

Dabar norime tarti karštą padėkos žodį visiems gentėms ir taip skaitlingai dalyvavusiems draugams ir draugėms, už suteiktą malonių linkėjimų ir gausių dovanų.

Taipgi nuoširdus ačių rengėjams už jusų taip dideles ir energingas pastangas. Nors tikrenybėj sastato rengėjų nežinome, bet kiek matėme dirbant, tai Mrs. Izabele Vasiliauskiene, J. M. Tumavičienė, B. Chubaitienė, Mrs. Bičiūnienė ir p-lė Bičiūnaitė, Jane Binkevienė, Mrs. Kofskienė, Mrs. Trečiokienė, Mrs. Vėtie-

nė ir Mrs. Steponavičienė. Taipgi vyrai: J. Versiackas, B. A. Tumavičius, A. Binkevičia, P. Vėta, K. Trečiokas ir K. Vitartas.

Jei ką aplensime nepažymėję, tai labai atsiprašome. Dar kartą visiems nuoširdus ačiu. — J. M. ir A. Pečiuliai.

Ivairus Padavimai Apie Aukštaičių Kalnus

Kaip ir Zemačių kalnai, Aukštaičių irgi turi nemažą padavimų bei pasakų. Ypačiai gausu jų dešiniojoje (Trakų) ir kairioje (Marijampolės, Kalvarijos ir Seinų) panemunėje, kurioje randame daugybę didelių ir mažų, pagarsėjusių ir bevardžių piliakalnių. Zymiausi jį jų teks dar toliau pažinti, kalbant apie senovės lietuvių sodybas ir tvirtoves. Kitų jų, kad ir ne visada teisingai, žmonių yra minimi kaip senovės Šventavietės.

Kalvarijos aps. Daukštų apylinkėje, pavyzdžiui, yra keletas kalnų (Varnupių ir Padovinio piliakalnių, Kaukų kalneliai), kuriuos žmonės tarija buvus senovės dievų ir kunigų-krivaičių buveinės ir pasakoja visokių, kartais baisių, kartais ir juokingų atsitikimų.

Ežerėnų apskr. už trijų kilometrų nuo Tauragnų ežero, kuri aukštoje pakrantėje randasi Tauragnų miestelis, ties Taurapilių vienasėdžiu yra to pat vardo piliakalnis, apie kurį pasakoja žmonės jame esant bažnyčia žemėmis apipilta, iš kurios kai kada baltai apsitaisęs senis išeinąs ir aplinkui vaikštinėjas.

Toje pačioje parapijoje, netoli Kumšos kaimo, yra Dovydo kalnas, arba Kumšos piliakalnis, labai aukštas, iš kurį kurių pusų tiesiog neužlipamas. Linkmenų par. tarp Ukojo ir Linkmenio ežerų traukiiasi Papilėkainio gubrys — Ladakalnio, Palinkmenės, Papilėkainio ir Verpetos kalnai. Bene labiausiai bus žinomas Papilėkainis, labai status užlpti.

Kalno viršūnėje matyti duobė; pasak senių, čia buvusi

Plan Allied Air Moves Against Axis

Air chief marshal Sir Charles Portal (left), chief of the air staff of the Royal Air force, and Lt. Gen. Henry H. Arnold, chief of the United States air forces, are shown during their meeting in General Arnold's office at Washington, D. C. They discussed aerial details of the grand allied strategy.

PRADŽIA TAUTINIO VEIKIMO

Toki Tai Buvo Pradžia Amerikos Lietuvių Judėjimo

Išsijudino, Kaip Upių Vanduo Pavasariui Atėjus

Lietuvos žmonės Amerikoje emė didžiau eiti, ypačiai po "badmečio" (1867 ir 1868 m.), ir nuo to laiko išeivių banga vis didėjo ir didėjo. Bet jų kultūros lygis, juo labiau tautybės sąmonė, buvo labai žemas: tie žmonės buvo išaugę artojų krašte, kuriame laisvas, ypačiai spaudos, žodis buvo ginamas. Tas kultūros žemumas turėjo žymiai išskirti dar prieš atvažiuojant Šliupui, ypačiai Šiaurės Amerikoje, kur Lietuvos išeiviai darbą dirbo daugiausia fabrikuose ir kasyklose.

Laikraštis leisti lietuvių darbininkams buvo pradėta tenai dar prieš atsirančiam Prusuose "Aušrai". Dar 1874 m. lenkas Mykolas Tvarovskis ragino Lietuvos išeivius įsisteigti savą laikraštį; jis pats 1879 m. gale

skyklė, kurion įmestas akmuc dundėdamas įkrisdaves, o ryto metą atgal išmestas randa mas budaves. Ant Palinkmenės kalno gyvenusi kitados kunigaikštė, kuri turėjusi čia savo rumus. Ji būvusi prakeikta, šešetu arklių įvažiavusi Linkmenio ežeran ir paskendusi.

išleido ir keliolika numerių "Gazietos Lietuwiszkos" New York), bet jo laikraštis pasirodė lietuviams neįdomus, ir nesuragino jų į kokį bendresnį darbą. Tuo, kaip matysim, nepasibaigė Amerikoje lietuvių spaudos darbas.

Atėjo pagaliau ir Amerikai 1884 metai. Dabar į Šiaurės Ameriką atvyko išvartys iš Prusų "Aušros" redaktorius J. Šliupas, kurs, kaip ir kitur, pilnas energijos ir įkarščio, pradėjo tuojau tautos visuomenės darbą ir saviškai suragino, sukratino į tą darbą išeivius. Tvarovskio leidžiamame lenkų ir lietuvių kalbomis laikraštyje "Unija" ir ypačiai "Lietuviškojo Balso" laikraštyje (New York, 1885-1889), nesuskaitomose prakalbose, įvairiausiose susirinkimuose ir kitur Šliupas karštai gynė reikalingumą lietuviams savaimingai plėtotis kulturoje ir politikoje, ragino juos į tautos darbą, ragino imti griežtai, energingai, radikališkai dirbti tą darbą visuomenės politikos dirvoje.

Taip dirbdamas savo darbą, Šliupas tuoj susidūrė su ta lietuvių visuomenės srove, kurią drumstė lietuviuose mažamoksliai lenkų ir sulenkintų lietuvių išeiviai; tuos išeivius kurstė prieš jį ir kunigai, tiek lenkai, tiek lietuviai, kurių dauguma buvo, šiaip ar taip, tuomet labai mažos kultūrinės ir moralinės vertės.

Šliupui kovoti teko keliais frontais. Prieš lenkų svajojimus

ir tendencijas Šliupas kovojo bekokios atodairos, griežčiausiai, o radikalinę to meto lenkų sviesuomenę steigėsi gauti savo pusei, tarp ko kita, ir brošūra "Lietuviai ir Lenkai", 1887 m. Kovodamas prieš kunigus, pradėjo barė smerkė tikrai vieną kitą atskirų jų žmogų, vėliau emė aštriai kritikuoti visą Lietuvos kunigų darbuotę, pagaliau puolė kovoti ir su katalikybės mokslu; bet netrukus buvo priverstas pakeisti savo taktiką — agituoti emė tikrai prieš tuos kunigus, kurie savo kišene tesirupino, emė aukštinti tuos, kurių buvo žinoma jam tautybės sąmonė.

1889 m. Šliupas, dirbdamas tą savo darbą, parsigabendino iš Lietuvos į talką Vilniaus vyskupijos kunigą Aleksandrą Burbą (1856—1898), kurį tuomet spaudė ir spaudė ten už lietuviškumą dvasinė vietos valdžia ir Vilniaus žemininkai. Karštas tėvytininkas ir agitatorius, autorius menkos vertės eilėraščių ir apsakymėlių (daugiausia vertimų ar perdirbimų iš lenkų kalbos), kun. Burba netruko sudaryti nepareinamas nuo lenkų lietuvių parapilnas ir sukurstyti tautos sąjudį tų žmonių sluoksniuose, prie kurių negalėjo prieti Šliupas del visai aiškios savo ir labai griežtos antikatalikinės agitacijos.

Tautos darbas emė dabar virte virti Amerikoje. Amerikos Lietuvių Sąjungos ("Susivienijimo Lietuvių Amerikoje" 1886) darbuotė, "Lietuvių mokslo draugystės" (1889 m.) darbai, vaidinimai teatruose (pirmasis 1889 m.), įvairus susirinkimai ir susidraugavimai — dabar vis plačiau siantė išeivių minias, telkė jas į bendresnį tautos darbą, vis labiau gilino jų tautinę kultūrą.

Čia pabrėžiame, jog pažymėtoji Sąjunga yra išleidusi, tarp ko kita, Daukanto veikalus, Draugija — Šliupo liet. raštų istoriją "Lietuviškėji raštai ir raštinkai" (1890).

Šliupas ir Burba pradėjo dirbo gana sutinkamai, vienas antram šiuo tuo nusileisdavo, ir darbas ejo gerai. Burbos pakintas, Juozas Paukštis, įsteigėjas tebeįnancios ligi šiol (nuo

1886 m.) "Vienybė Lietuviniuku" (Plymouth), pavedė laikraščio redakciją jau minėtam Juozui Andziulaičiui (1890 M 1892). Šliupo šalininkui. Tačiau netrukus tarp šliupininkų (šliupininkų, "šliuparnių") ir burbininkų prasidėjo kova, kurios obalsiu buvo kova tarp mokslo ir tikybos, dar karštesnė ir smarkesnė, nekaip Šliupo su kunigais prieš atvykstant Burbai į Ameriką.

Tame ginčy sukuryje pasirodė mėnesinis laikraštis "Apšvieta" (1892-93), kurią leido Dr. J. Šliupas, populiarizuodamas gamtos mokslus, istoriją ir pan. Po trumpo gyvavimo ji sustojė. Bet tuo laiku Chicagoje įsteigtas A. Olszewskio savaitraštis "Lietuva" tęsė tą darbą, grupuodamas aplink save rašytojus ir veikėjus. Viena po kitos kurias tautinės ir pašelpinės draugijos, kurios išplečia veikimą visose kolonijose.

Ir taip, į trumpą laiką pasireiškia tautinis atgimimas ir kultūrinė veikla. Amerikos lietuviai išsijudina ir sparčiai žengia progreso keliu. Bet toks umas judėjimas paliko ir nemažai spragų. Didelė lietuvių energija buvo eikvojama tiems ginčiams ir polemikoms, kurios šiandien atrodo bevertės. Daug rimčiau but būtų sunaudojus ją praktiškiems dalykams, kurių būtinėms darbams. Bet kadangi musų išeivija Amerikoje yra palyginamai dar jauna, tai tulas praeities klaidas nesunku but atitaisyti.

J. B.

MARGUTIS

"DIENŽODIS" LEIDŽIAMAS NUO 11 BALADŽIO, 1932 1450 Kil. — 10-TI METAI

WHFC

Sekmadieniais—1 val. popiet Darbo Dienomis—9:30 v. v. • PENKTADIENIAIS • SEŠTADIENIAIS 7 val. vakare

Englewood 5883-5840

P. CONRAD

FOTOGRAFAS Dar gražiau, moderniščiau įrengta. 420 WEST 63RD STREET

Phone Boulevard 7258 LIETUVIŲ ISTAIGA MONARCH Wine and Liquor Store John Gaubas, Sav. 3529 So. Halsted St. Chicago, Ill

J. HERTMANAVIČIUS Insurance — Notary Public Apdraudžia namus, rakančius, biznius, langus, automo bilius ir tt. Padaro Kontraktus, Mortgicjus, Leasus ir tt. 840 W. 33rd Street Chicago, Illinois Phone Yards 4789

Užtikrinkite Šios Šalies Laisvę...

PIRKDAMI U. S. DEFENSE BONUS

— P A S —

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

BEN J. KAZANAUSKAS, SEKRETORIUS

TAUPYTOJAMS

MOKAME

3 1/2% DIVIDENDUS

DAROM 1-MUS

MORGICIUS LENGVOM

SĄLYGOM

TURTAS VIRŠ \$1,100,000.00

2202 West Cermak Road

TELEFONAS CANAL 8887

Phone Virginia 9493

Moterims Trečiadienį

SOUTH PAULINA

RUSSIAN TURKISH BATHS

ATLANKYKIT SVEIKATOS PIRTĮ

Naujai įrengtas rusiškas kambarys su akmenų krosnim. Kambareliai dėl pagulėjimo. Kainos labai priėnamos ELEKTRIKINIS GYDYMAS Mineralinės, sulfurinės vanio duoda didžiausią kraujo cirkuliaciją, kuomi galima išsigelbėti nuo visokių ligų. 1657 West 45th St. Kampas S. Paulina St. A. F. CZESNA, Savininkas

Direct Echoes

(AIDAI)

Facts — Humor — Literature — Gossip — News

No. 8 — Feb. 20, 1942

VOLUME XIII

Germany - Traditional Enemy of Lithuania

For almost two centuries following the creation of the first Lithuanian state under King Mindaugas about 1226-1236, the Lithuanians were engaged in a continuous struggle for their freedom against the Teutonic Knights, at first single-handed, later in alliance with Poland. During these wars one Lithuanian tribe Prusai (Prussians) was exterminated. The Teutons made many attempts to subjugate Lithuanians also, but met stubborn resistance especially of the Samogitians and Kings and Grand Dukes of Lithuania, who claimed Klaipėda (Memel) Territory and settlements along the left bank of the Nieman River.

During the German occupation of Lithuania in 1915-19, the Germans had but one aim, known as the Hindenburg plan; the incorporation and colonization of Lithuania by the Germans. Therefore, Germans suppressed for some time the declaration of Lithuania's independence proclaimed by the National Council in Vilnius, February 16, 1918. The Germans sought to bind the fate of Lithuania with that of Germany in one way or another.

In German Hitlerite literature — MEIN KAMPF and others — there are some cynical revelations like the following: "we shall easily Germanize the population of the Baltic countries; they are peoples who are racially related to us." Herr Rosenberg, Hitler's Baltic apostle of Nazism, openly advocates the complete Germanization of the Baltic peoples.

Further proof of the Germanization policy may be found in the German dissolution of the Lithuanian provisional government of June 23, 1941, in German Reich Commissar Lohse's statement to the Lithuanian people, and in the practical steps taken by the German occupation authorities. However, Nazi leaders may be assured that this and other war aims of Germany will not be realized.

Let Us All Contribute

Marriner S. Eccles, Chairman of the Board of Governors, Federal Reserve System said:

"So far, our standard of living is at the highest peak of all times. It must be drastically reduced in order to make the supreme effort that alone will bring victory. The time to make the supreme effort is now. The time to reduce our individual expenditures is now, not after inflation has taken hold.

The time for business to accept smaller profits, the time for labor to forego wage increases and for farmers to forego price advances, is now. This is the time when we must all contribute our utmost to the common effort and not squabble among ourselves to see who can get the most out of it."

More Walking, Less Riding

Joseph B. Eastman, Director of Defense Transportation said:

"It is quite evident that to a considerable extent shoe leather will have to take the place of rubber and that the civilian population will find it necessary to substitute leg power, a foot or on bicycles, for much gas power.

To my way of thinking this will have its compensations, for the legs of the American people were by way of becoming atrophied. Travel for mere pleasure or sight-seeing and the insatiable appetite of the public for all manner of conveniences must also be curbed and brought within much narrower bounds in the future."

Jaunas Darbuotojas

J. KIRMELIAVICIUS

Vienas žymesnių jaunesnės kartos veikėjas, kuris dirba sandariečių ir gabjėčių tarpe ir iš kurio ateityje galime susilaukti žymios pajėgos tautiniam ir kultūriniam darbe.

Sveiki Broliai ir Seserys Sandariečiai

PETRAS PIVARUNAS
ALTS, Prezidentas

Suimi turiu garbės pasveikinti Jus Broliai ir Seserys Sandariečiai jūsų apskričio 25 metų Jubiliejaus proga ir palinkėti geriausių vaisių jūsų darbuose už Lietuvos Laisvę ir Nepriklausomybę.

Neabejoju, kad Sandaros darbuose jūs buvote, esate ir busite pirmieji, ir todėl jums ir šis vardas (Pirmasis Apskritys) pilnai atitinka.

Nors asmeniškai aš negaliu dalyvauti jūsų iškilmėse, bet širdyje ir dvasioje aš esu su jumis. Geriausia Dirbti Sandaroje.

BENDRADARBIUKITE
"SANDAROJE"

DALIS SANDAROS 7-TOS KUOPOS, SO. BOSTON, MASS.

Iš kairės į dešinę sėdi: V. Kirmeliavicius, L. Stasiulis, P. Yankus, S. Jakubauskas, K. Adomkevičius, K. Vilaišis, K. Pratas, J. Mikėlonis.

Antroji eilė iš kairės į dešinę stovi: P. Orentas, J. Lekys, S. Kontautas, P. Apsiega, S. Naudžiūnas, J. Klimas, S. Mockus, J. Kropas, F. Kesleris.

Trečioji eilė iš kairės į dešinę: S. Budvitis, J. J. Kirmeliavicius, A. Yuga, J. Jesionis, V. Pupaleigis, F. Janulevičius, A. Juodgudis, V. Balčiūnas, S. Pačkauskas.

Ketvirtoji eilė iš kairės į dešinę: K. Barisas, A. Budris, J. Mažkaitis, P. Remeika, K. Sungaila, P. Plevokas, P. Jakubėnas, Pupaleigis, F. Janulevičius, V. Balčiūnas, V.

Kad Sandara Butų Stipriausia Organizacija

Dr. Paul J. Jakmah Išreiškia Savo Linkeimus Sandarai

Mass. Valstijos Sveikatos Komisionierius Linki, Kad Sandara Taptų Didžiausia Lietuvių Organizacija Amerikoje.

Dr. Paul J. Jakmah yra Massachusetts valstijos sveikatos komisionierius ir savo profesijoje užima aukštą vietą. Sykiu jis yra nuoširdus lietuvis, dalyvauja mūsų veikime ir yra gerbiamas visų lietuvių. Sandaros pirmo apskričio 25 metų sukakties proga jis pareiškė sekamus linkėjimus:

"Kuomet Sandara kūrėsi, tai aš tuojau atspėjau, jog sandariečiai sulauks svarbią rolę Amerikos lietuvių gyvenime. Ir ištikro, jie žymiai prisidėjo prie pakėlimo lietuvių kultūros ir tautinio judėjimo. "Užpernai aš pervažiavau daugelį lietuvių kolojų ir sandariečiai mane gražiai visur sutiko. Bet kaip pasiekiau Chicago, tai tikrai maniau, jog esu Lietuvoje. Chicago sandariečių svetingumo ir taip puikių vaisių aš niekuomet neužmiršiu. Taigi dabar, aš noriu pareikšti visiems savo linkėjimus, kad Sandara išaugtų ir būtų didžiausia lietuvių organizacija Amerikoje."

Skaitykit "Sandarą"

KAIKURIOS SANDAROS MOTERIŲ KLUBO SO. BOSTONE VEIKĖJOS

Sėdi iš kairės į dešinę: Mrs. Ivas, Mrs. Stasiulis, Mrs. Sungaila, Mrs. Kavaliauskas, Mrs. Kropas. Antroji eilė stovi, iš kairės į dešinę: Mrs. Apsiega, Mrs. Stankus, Mrs. Zokas, Mrs. Perminas, Mrs. Lušys, Mrs. Mockus.

Žymus Darbuotojas

K. MERESKEVICIUS

Uolus darbuotojas ir gabus organizatorius; Lietuvos Nepriklausomybės Fondo valdybos narys.

Dr. A. Kapočius Žymus Profesionalas Ir Darbuotojas

Dr. A. Kapočius yra vienas Bostono apylinkėje iš profesionalų, kuris pašvenčia savo liuosą laiką lietuviškam darbui. Jis nepraleidžia nei vieno parengimo, jeigu tik yra regiamas Lietuvos sušelpimui arba draugijų palaikimui.

Dr. A. Kapočius yra didelis mėgėjas sporto. Jo pastangomis buvo suorganizuota Lietuvių Draugijų jaunuolių basket ball, kurie yra čempionai Naujojoje Anglijoje.

Teko išgirsti iš Dr. A. Kapočiaus keliaujančio "ambasadoriaus", žymus darbuotojas ir buvęs Sandaros Pirmo Apskritio, Mass. valstijos pirmininkas ir daug jam nuoširdžiai dirbęs.

Jogo darbo sąlygos neleidžia ilgai būti vienoj ir darbuotis. Bet užtai jis važinėdamas po kolonijas, nepraleidžia progos pasimatyti su kitų kolonijų veikėjais ir pasitarti organizacijos reikaluose ir todėl mes jį ir vadinam keliaujančiu "ambasadorium".

V. P. YANKUS

Ex-Pirmininkas

Žymus Veikejas

J. MICKEVICIUS

Buvęs žymus biznierių ir darbuotojas Montello, Mass. kolonijoje ir geras sandarietis.

Jaunas ir Energingas Darbuotojas

J. ARLAUSKAS

Vienas energingiausių, jaunosios kartos lietuvių veikėjų Mass. valstijoje; Sandaros Pirmo Apskritio, Sandaros 7-tos kuopos, So. Bostone ir Lietuvos Nepriklausomybės Fondo sekretorius.

Kiek mums yra žinoma, tai ir šios specialės jubiliejinės laidos prirengimui jam teko daugiausia darbo įdėti. Dirb Jozai, nes tik darbas padaro žmones dideliais ir visų gerbiama.

Žymi Darbuotoja

J. M. Tumaviciene

Tai yra viena iš nedaugelio mūsų gražiosios lyties darbuotojų tautiškoje dirvoje. Kartą girdėjau Bostone tokį išsireikimą: "Kuomet ko kiti veikėjai neįstengia atlikti, tuomet paveda poniai Tumavicienei. — Truks, pliš, bet ji savo užduoti atliks".

Pastaruoju laiku ji yra ir Sandaros Pirmo Apskritio išdininkė.

Buvęs Pirmininkas

K. VIDUNAS

Žymus veikėjas ir buvęs Sandaros Pirmo Apskritio Pirmininkas, iš Lawrence, Mass. Tikimės, jog jis pasiliks ir ant toliaus mūsų eilėse ir nebegs iš kovos lauko už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę.

Nebus Niekur Taip Patogu Kaip Po Savo Stogu

JEI TAMSTOS MANOTE STATYTI SAU NAUJĄ PASIRINKTOJ APYLINKĖJ, TAI LEISKITE MAN SUTEIKTI JUMS KELETĄ PATARIMŲ IR PASIULYMŲ.

DABAR YRA LAIKAS PRADETI DARBĄ IR ĮSIGYTI TOKI NAMĄ, APIE KURĮ JUS NUOLAT. SVAJOJAT. ATVAZIUOKIT PAS MANE Į OFISĄ IR AŠ JUMS PARODYSIU UZBAIGTUS NAMUS, KURIE JUMS PATIKS IR BUS LABAI PRIENAMI.

John Pakel

GENERAL BUILDING CONTRACTOR

6816 S. Western Ave. Tel. Grovehill 0306

Liuposos Valandos Pasiskaitymai

Kas Buvo Tie Septyni Senovės Pasaulio Stebuklai

Garsiosios Egipto Piramidės

Zvelgiant į žmonijos istoriją mes randame, kad daug tukstančių metų dar prieš Kristaus gimimą buvo galingos tautos, kurios turėjo savotišką kultūrą ir civilizaciją. Daug tų tautų visiškai išnyko, palikdamos likučius ir pėdsakus savo civilizacijos.

Viena tokių tautų buvo Mažoji Azijoje — egiptiečiai. Jie visai išnyko, bet jų civilizacijos pėdsakai dar ir dabar tebėra, tai Egipto Spingsai ir Piramidai, Egiptėnų valdonai vadinasi Paroah — Paraonai. Mirus vienam, naujas paronas užėmęs sostą pirmiausiai išskadavo didelį sklepą ir ant viršaus išbudavdavo didžią Piramidą, kuriame laidodavo mirusį.

Nors praslinko jau su virš penki tukstančiai metų nuo tų laikų, kuomet piramidai buvo statomi, bet jie dar ir dabar tebestovi. Taip stebėtinai tie Egipto sphinkasai ir Piramidai buvo pabudavoti, kad šios galdynės inžinieriai neatspėja visų technikos paslapčių. Vienas tų piramidų yra didžiausias, vadinamas Giza Piramidas ir skaitomas vienas iš septynių senovės civilizacijos stebuklų.

Pharos Šviesos Bokštas

Alexandrijos miestas buvo Egipto sostapilė. Prie Alexandrijos miesto yra sala vadinama Pharos. Ant tos salos Egipto paraonas Ptolami Philadelphia pastatė stebėtinai didžio bokštą, kuriame bėpaliovos degė šviesa. Tas Pharos Šviesos bokštas yra vadinamas antru senovės civilizacijos stebuklu.

Senovės Graikija buvo kultūringiausia iš visų anos gady nės tautų. Išnykdama Graikija paliko pasauliui daug dalykų, kurie ir šiandieninėje civilizacijoje yra naudojami. Jos filosofai ir jų teorijos dar šandien yra naudingos. Viena iš tų filosofijų, tai demokratybės filosofija, kurią ir dabar norima įvykdyti pasaulyje. Dabartinis karas juk eina tarpe diktatorių ir demokratybės ideologijų.

Stovykla Zeuso Garbei

Sekantis senovės pasaulio stebuklas yra Olimpijos Zeuso stovykla. Graikijoje buvo didelė aikštė, vadinama Olimpia. Toj aikštėj kas keturi metai graikai turėjo tautinę šventę. Čia suvažiudavo dainininkai, muzikai, artistai, filosofai, mokslininkai, kunigai, sportininkai ir tukstančiai žmonių. Čia įvykdavo taip vadinami Olimpiados žaidimai.

Graikai (kaip ir senovės lietuviai), turėjo daug dievų: Apollo, Artemis, Aphrodite, Athene, Ares, Hepoetus, Hera, Hermes, Hesitia ir Zeus, kuris buvo didžiausias iš visų dievų. Olimpijos aikštėje buvo padaryta milžiniško didumo struktura — Zeuso statula. Olimpijos Zeuso statula yra irgi viena iš senovės ste-

buklų.

Rhodes mieste aikštėje buvo milžiniško dydžio stovykla garbei dievo Apollo. Rhodes Colossus irgi viena iš senovės stebuklų. Ir dabar, jeigu mes matome ką nors stebėtinai didelio, sakome kolosalio didumo dalykas.

Babilionijos Kabanti Sodai

Irgi Mažoje Azijoje buvo tauta vadinama Chaldea, kurios sostapilė buvo Babilionija. Jos valdovų palociai ir ypatingai gražus parkai buvo pakelti aukštai nuo paviršiaus ir vadinosi kabanti Babilionijos sodai. Tai penktasis senovės pasaulio stebuklas.

Mansolus Kapas

Senovės Graikijoje Carijos karaliui Mansolus mirus, jo žmona Halicarnasuse pabuda vojo stebėtinai grožio ir milžiniško dydžio kapą. Mansolus Kapas irgi vadinamas vienas iš senovės pasaulio stebuklų.

Ephesus Dianos Maldnamis

Senovės romėnai Ionijoje turėjo pabudavoję garbei Dianai deivės Ephesus mieste stebėtinai grožio maldnamį. Deivė Diana buvo romėnų garbinama kaipo doros ir vedybų deivė ir taš maldnamis — Dianos bažnyčia yra taipgi vienas senovės stebuklų.

Blogas "Steikas"

Jauktis užsiskė restorane "steika". Mergina jam atneša ir jis pradeda valgyti. — "Steikas" niekam tikęs — nusiskundžia jis. — Ką, ar per daug kietas? — Kietas? Nieko nesakyčiau, jei jis but išpautas iš arklio šlaunies, bet dabar jis išrėžtas tiesiai iš balno.

GARSINKITĖS "SANDAROJE"

TALBOT 5208

MARTIN WALULIS KAILININKAS

BRANGIŲ KAILIUKŲ Darom Pagal Užsakymą Senus Perdibam Pagal NAUJASIAŲ MADŲ

1854 Dorchester Avenue Dorchester, Mass.

Žemaičiai Geriausia Išlaikė Senobines Ypatybes

Ilgus amžius, tiek Lietuvai kuriantis viduramžiuose, tiek jai susidėjus su lenkais, žemaičius buvo žiurima, kaipo į atskirą vienetą. Kaipo toksai vienetas žemaičiai yra turėję ir nuosavą istorinį likimą. Kelius kartus Mindaugo ir Vytauto jie buvo atiduoti kryžiuočiams. To duonavimo jie dažnai nepaisydavo ir spirdavosi prieš daug galingesnius ordinus vieni.

Kad tos jų pastangos nenuėdavo niekais, rodo garsus mušties Sauliais, kur žemaičiai sutriuškino didžiulę kryžiuočių armiją. Kleik ramesni jie budavo tuomet, kai jiems įkalbėdavo kuriam laikui politiniai sumetimais pasiduoti ir kai jie budavo suprantami kaipo įkaitai, pav. jų mylimo kunigaikščio, tikros žemaitės Birutės sunaus, Vytauto I didžiojo laikais.

Jie Nepasidavė Ir Unijai

Lietuvai susijungus su Lenkija, žemaičiai taip pat naudojosi atskiromis teisėmis, turėdami savo senūną (starostą) ir sudarydami vadinamą žemaičių Seniunija. Plačiau tą klausimą gildinti yra istorijos reikalas, o čia tenka tik pastebėti, kad žemaičiuose dar net dabar yra gyvas savo atskirumo supratimas.

Devyniolikame amžiuje, kai ne vienas lietuvis buvo užmiršęs kas jis esąs, net prieš Didįjį karą galėjai klausyti bet kurį žemaitį, kurios jis esąs tautybės, jis atsakė — žemaitis. Susikurus nepriklausomai Lietuvai, tas žodis užleido pirmą vietą lietuviui.

Kiečiausia Tautos Dalis

Žemaičiai iš senų senovės yra pažįstami kaipo kiečiausi visų aiščių giminių, iš senų senovės jie atkakliausiai kirsdavosi su savo priešais. Gal tik dėl to žemaičiai išliko sveikiausi visų aiščių giminių. Prusai ir jotvingiai-žuvo. Latviai daug amžių išbuvo palaužti, priėmė daug svetimų ypatybių ir atsėgavo vien atžalos; Lietuviai (aukštaičių) pusę kuno, pietinę ir rytinę dalį, atkirto slaviai.

Simonas Daukantas Laisvės Pranašas

O štai žemaičiai, jei sulietu- vėjimo nelaikyti nutautimu, tebėra sveiki kaip prieš 700 metų. Turint tokius faktus prieš akis, gal but pasidarys suprantamiau, kodėl žemaičiai patys pirmieji ėmė galvoti apie mūsų valstybės atstatymą. Pirmą vietą čia, be abėjos tenka Simonui Daukantui, parašiusiam 1822 metais ne tiek istorini, kiek idejinį veikalą "Darbai Senųjų Lietuvų ir Žemaičių." Keliuose rankraščiuose ėjo tas veikalas iš rankų į rankas, tiesa, platesnių masių nepasiekė, bet už tat turėjo didžiulės įtakos visam tam žemaičių sąjūdžiui, kaipo programų knygai. Ją nusirašė Dionizas Poška, Simonas Stanevičius, Uvainis. Vienas jo rankraštis buvo kunigaikščio Plioterio knygyno nuosavybe. Simonas Daukantas, tas užsidaręs, kurio žemaitis, ta tyli, pasislėpusi vargo pelė, gal bijodamas per didelio triukšmo, to veikalo neatspausdino ir juo nesigyrė.

Nieks taip gerai nesuprato mūsų tautos tragedijos, kaip Simonas Daukantas; nieks taip vaizdžiai ir su tokiu meilė neaprašė jos senovės didvyriškų žygių, kaip jis. Vincas Kudirka savo Lietuvos himne vadinamas tą kraštą didvynių žeme ir ragindamas iš jos praeities semti stiprybę, tik pakartojo Simono Daukanto mintį. Daukantas pir-

Kai Visi Sujungsim Spėkas

Kaip Atskiros Kolonijos Gali Pasitarnauti Bendriems Reikalams

Suvienykim Visas Savo Pajėgas į Kruvą

Aną sykį "Sandaroje" užtikau žinute, jog Amerikos farmose yra išmėtyta tiek visokių gelžgalių, kad iš jų but galima nu- lieti 57,000 tankų. Man tuojau atėjo į galvą mintis, jog ir mūsų kolonijose yra išblaškyta tiek kurybinės, potencialės pajėgos, kad jeigu tą viską sujungos ir subendrinus, tai mūsų darbo rezultatai būtų šimteriopai didesni ir našesni.

Kiekvienam mieste, miestely ir ukiuose yra gerų lietuvių, kurie nori kuom nors prisidėti, ka nors atlikti. Vieni triusiasi savo apieilinkėse, kiti neturi ir tokių progų. Kol jie yra atskirti, izo- liuoti nuo kitų, tol jie negali svajoti apie didesnius, naudingesnius dalykus. Bet daleiskim, kad kokiū nors būdu, mes su-

mas tą stiprybę pastebėjo ir pirmas su tokiu įkvėpimu ją apra- šė. Jis iškėlė Lietuvos senovę ir atkreipė dėmesį į lietuvių bei žemaičių kalbos grožį, jos reikš- mę tautos atgimimui.

jungiam tuos atskirus burelius, užmezgam ryšius ir sucentrali- zuojam savo akciją. Ar manote nebutų skirtumo? Kokią sritį mes nepaliestumė, ko nesim- tumėm visur atliktumė dides- nius darbus. Išmėtyti po visur šmotukai taptu tvirtu ginklu; gelžgaliai virstų į tankus.

Toks sujungimas, beabėjos, reikalauja nemažų pastangų, aiškinimo, prodynejimo. Mūsų tautiečiai turėtų pakeisti de- sėtkais metų įsigyvenusias pa- žiuras, sukietėjusius papročius. Bet jeigu visi matom, kad iš to bus nauda, jeigu pats gyvenimi- sus to reikalauja iš mūsų, tai kodėl nepabandyti? Ką reikiška mūsų nerangumas, lokalis užsi- darymas palyginus su tais sie- kfmiais, kurie stovi prieš Ameri- kos lietuvius.

Aš čia turiu praktišką pasi- ūlymą. Sakysim mes savo noru ir gera valia pasiskiriam laikinai vieną koloniją kaipo organizaty- vų centrą. Paskiau pavedam ke- liems žmonėms susinešti su vi- som kolonijom, surinkti veikėjų vardus ir adresus ir nustatyti bendradarbiavimo taisykles. Vė- liau išdirbti visą veikimo planą,

pasiskirstyti pareigas, suteikti paaiškinimų, informacijų ir pan. Jei visoj išėivijoj atsirastų tuk- stantis, kitas savanorių veikėjų ir jie dar turėtų po keletą ben- dradarbių, tuomet mes ištikro įsigytumem milžinišką pajėgą kurybiniam darbams šios šal- lies gerovei, išėivijai ir Lietu- vai.

Aš manau, jog pradinius žy- gius galėtų padaryti Chicago, nes ji yra pati skaitlingiausia Amerikos lietuvių kolonija. Nie- kas neprivalėtų tam prieštarauti, nes šiuose užsimuojimuose bus tik darbas, o ne auksinė karu- na. O jei vėliau kas bus atlikta, tai kreditas lygiai teks visiems, kas tik prisidėjo.

V. Peldzius, Omaha, Neb.

Pasivėlino

Jis: — Ir vėl pasivėlinai užpę valandos. Ar jau negali ateiti į laiką?

Ji: — Bet mano mėlasis, kas iš to punktualumo? Juk atėjai į laiką ir, žiūrėk, turė- jai laukti pusę valandos.

WINKLER FULLY AUTOMATIC STOKERS

"The Most Economical Heat in the World"

That is what you can tell all of your friends, too, when you have your home automatically heated with a Winkler Stoker. No more ashes to shake -- no more smoke or soot. No trips to the basement in the early morning. Most Winkler installations result in an immediate saving that more than pays for the stoker. Install in your present furnace.

Write for the Facts RAY ALTER 3251 N. Western Ave. — Chicago, — Tel. BOUlevard 9406

AUDITORIUM RESTAURANT

3131 S. Halsted St. LIETUVIŠKI ir AMERIKONIS- KI VALGIAI SU GERIAUSIU SKONIUM. MANDAGUS PATARNAVIMAS. P. Balciunas ir M. Kovarski, Sav.

NAMŲ STATYMO KONTRAKTORIUS

STATOM VISOKIOS RUSIES NAMUS— DIDELIUS IR MAZUS. Turime 18 Metų Patyrimą Namų Statymo Bizny. Kreipkitės Prie Musų Del Apskaitliavimų ir Kitokių Informacijų. B.R. PIETKIEWICZ & CO. CONTRACTORS REAL ESTATE 2555 W. 47th St.

Turtas... Virš \$7,000,000.00

APART APSAUGOS, TURIME \$565,000.00 ATSAARGOS FONDŲ VIRŠ NERA SAUGESNES VIETOS DEL TAUPYMO PINIGŲ KAIP: STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO ARCHER AND SACRAMENTO AVES, CHICAGO, ILL. JUSTIN MACKEWICH, Pres. Savaitės dienom 9 a.m. iki 4 p.m. Trečiad. 9 a.m. iki 12 dienos. Seštad. 9 a.m. iki 8 p.m. Tel. VIRGINIA 1141

VIETA, KUR CHICAGOS LIETUVIAI PERKA SAU ANGLIS

Mes užlaikom tik geriausios rusies anglis ir turim didelį pasirinkimą. Kainos labai prieinamos; užganė- dinimas užtikrintas.

Vilija Coal Co. 3700 So. Spaulding Ave. :: Chicago, Ill. LIETUVIŲ ISTAIGA. Tel. Lafayette 2584.

SHULMISTRAS REALTY CO.

Insurance - Real Estate KUR LIETUVIAI UZSIRASO SAVO APDRAUDŲ Pamatykit mus pirma negu pirksit Automobilio, Gaisro, Sveikatos, Pavogimo ir "Accident" John Shulmistras

Mes pagelbstim finansuoti automobilių pirkimą ir atliekam Notary Public patarnavimus. Jei esat Brighton Parke, galite užsimokėti gazo ir telefono bilas, išmainyti čekius ir pirkti Money Order.

SHULMISTRAS REALTY CO. 4016 Archer Avenue Telephone LAFyette 6300 CHICAGO, ILL.

Leo Norkus, Jr.

AMBROSIA & NECTAR Beer Distributor

GERKIT TIK GERŲ ALŲ, padarytą Chicago. Visi geria ir mėgsta AMBROSIA ALŲ, bet, prie to, išdirbėjai nusprendė pa- dirbti dar geresnį alų, kurį už- vardino—NECTAR. Šis Alus yra pagamintas iš importuotų pirmos rūšies produktų. Urmo (Wholesale) kainomis pristato į alines ir kitas įstaigas. Visuomet kreipkitės pas NORKŲ kur gausite greitai ir teisingą patarnavimą.

2259 W. Cermak Rd. Tel. Monroe 0808

Chicagoje

Sugrįžo Iš Baltimore Pilni Visokių Ispudžių

Maryland Valstija Tikrai Sauriai Pagerbė Nepriklausomą Lietuvą

Jūsų reporteriui teko pasikalbėti su tiktai kę sugrįžusių iš Baltimore, Md. Dr. S. Biežiu, kuris papasakojo kaip iškilmingai ir gražiai buvo priimtas ten Lietuvos prezidentas A. Smetona ir kiti lietuviai. Gubernatorius iškėlė puotą, o paskiau dviejų generolų lydimi, svečiai nuvažiavo į Annapolis laivyno akademiją, kur jiems viskas buvo aprodyta.

Chicagiečių grupę į Baltimore sudarė p-nai S. Biežiai, p-nai A. Vanagaičiai ir adv. A. Oliš su žmona. Jie grįžo trečiadieny. — Alfa.

Mirė Laidotuvių Įstaigoj

Mrs. Josephine Martela, 3210 S. Aberdeen St. apsilankė į laidotuvių koplyčią ir joje pasimirė širdies liga.

Bus Įteiktos Vėliavos Liuteronų Bažnyčioj

Šiam sekmadieny, vasario 22 dieną, Lietuvių Liuteronų Bažnyčioj, 2209 S. Bell Ave. Dariaus Girėno legionierių postas įteiks vėliavas. Ceremonijos prasidės 10 val. ryte. Paskiau bus pietus, apatinėj svetainėj. Visi kviečiami atsilankyti.

P-NAS J. MACKEVIČIUS SUMUSĖ REKORDĄ

Standard Federal Savings and Loan Association prezidentas Justinas Mackevičius, paaukuodamas Vasario 16 dienos minėjime, Ashland Auditorium \$500. Amerikos Raudonam Kryžiui, pralenkė visus pavienius to minėjimo dalyvius. Taigi duosnumo rekordas priklauso jam. Buvęs.

"Birutė" Ruošia Gražų Programą Savo Koncertui

Kaip jau žinome, sekmadieny, kovo 15 dieną, Lietuvių Auditorioj, Birutės choras ruošiasi pateikti puikų koncertą, kuriame bus dainuojamos naujos dainos ir ištraukos iš operetės "Čigonų Baronų". Choras dabar laiko repeticijas du sykį į savaitę — antradieniais ir penktadieniais, Sandaros svetainėj.

Dr. A. Normantui Reikėjo Nuplauti Koją

Jau esam rašę pirmiau, jog Dr. A. Normantui, 3246 South Halsted Street pradėjo gesti kojos kaulas. Išbandyta visos priemonės, kad tą gedimą pašalinti, bet pasekmės buvo nekokios. Tuomet teko daryti didesnė operacija ir nuplauti koją. Daugelis Dr. A. Normanto draugų linki jam kuogreičiausiai pasveikti.

Išvyko Clevelandan

Po pasekmingo koncerto, dainininkas Jonas Urbonas išvyko į Clevelandą pasimatyti su savo artimais. Iš ten jis dar sugrįž į Chicago.

Geo. Sukys Grįžo Iš Saulėtos Floridos

Šiomis dienomis iš Floridos atpikėjo p-nas Geo. Sukys su žmona. Floridoj jie išbuvo apie ketvertą savaitę. Oras ten esąs labai puikus, o kambariai viešbučiuose vienu trečdaliu pigiau, negu buvo pereinatis metais. Mat, pristatė daug naujų namų, o vasarotojų skaičius šiais metais sumažėjo.

Ten jie sutiko nemažai lietuvių. Taip kitų ir pp. P. Pivarunus, iš Pittsburgho, kurie irgi buvo atvykę į Floridą "saulės pajėkoti". Pastarieji apsigyvenę lietuviškam viešbuty.

Užsidegė Kėlinės ir Pats Apdegė.

Dirbant geležies dirbtuvėj, prie 37 gatvės ir Morgan, užsidegė S. Galmino kėlinės ir jis pats gerokai apdegė. S. Galminas gyvena 3637 S. Halsted St.

SLA. 364 Kuopa Rengia Šeimynišką Pramogą

Visi esate kviečiami dalyvauti sekmadieny, kovo 1 dieną SLA. 364 kuopos buoco pramogoje, kuri įvyks Vengeliasko svetainėj, 4500 So. Talman Ave. Bus išdalinta daug dovanų ir patiekta užkandžių.

Mt. Greenwood, Ill.

Pasekmingas 178 Kuopos Balius Bepigu šiai kuopai rizikuoti, kai ji turi nuosirdžiu rėmėju. Taigi ir jos balius vasario 8 dieną buvo pasekmingas. Liko gražaus pelno labdariniams darbams.

Kuopos pirmininkas, atidarydamas koncertą, pasveikino susirinkusią publiką. Paskiau pa-

kvietė išdo globėja K. Yurka su kliernotų sugroti himnus, o kuopos sesučių choras sudainavo keletą dainelių. Kalbėjo 178 kuopos ir 19-to Wardo Kliubo pirmininkas B. Walantinas. Gražią paramą suzeistiems veteranams ir raudonajam kryžiui suteikė šie kuopos nariai:

W. Mestauskas, P. Budris, Mrs. O. Lukas, Mrs. J. Yurkus davė po kartuną cigarečių. A. Matkaitis davė \$3. Mrs. Kaupas davė \$3. Mrs. K. Kantrimas 50 centų, K. Jurėnas 50 centų. Kuopos išdėminkas K. Jurėnas sudėtas aukas pridavė Raudonajam Kryžiui. Baliaus Atstovas B. Walantinas.

DEMOKRATŲ KLIUBO SUSIRINKIMAS

Mt. Greenwood, Ill. 19 Wardo Lietuvių Demokratų Klybas susirinkimas įvyks sekmadieny, vasario 22 diena, 2 val. po pietų, 3260 W. 11th Str. Visi klubiečiai kviečiami atvykti, nes yra daug dalykų apsvairstyti. Po susirinkimo bus prakalbos, dainos ir muzika. Klybo Pirmininkas B. Walantinas.

Jonas Daukus Pats Save Pašovė

Chicago, Ill. Bežurinėdamas savo automatiškų revolverį, peršovė sau ranką Jonas Daukus, 6435 S. Austin Avenue. Jis yra 23 metų.

208-tos SLA. Moterų Kuopos Pramoga Šiam Sekmadieny

Kiekvieną metų 208-tos kuopos moterys surengia gražų Kortų ir Kauliukų lošimo popietį, arba vakarą. Šie rengimai pasižymi gražia publika, staliukų dovanomis ir ypatingai gražiais "door prizes" ir gardžiais užkandžiais.

Šiais metais lošimas įvyks sekmadieny, Vasario 22 diena 1942, 1:30 valanda po pietų, Pythian Temple svetainėj, 6455 South Marshfield Ave., bilietai tik \$5.50 su taksais.

Dalis pelno, kaip visuomet, skiriamama labdarybės reikalams, todėl įvykio komitetas, kuris susideda iš pirmininkės S. Narvil-

PER MANO KOSTUVĄ

Turiu Geresnį Pasiūlymą

Viename laikraštyje teko skaityti, jog K. Jurgelionis, atsisakydamas kandidatuoti į SLA. sekretorių, pasiūlė tai vietai p-lę Masytę, iš Detroito. Jeigu jau imti ką nors iš Detroito, tai kodėl ne p. Kemšienę, kuri gerai žinoma ir Chicagoj, nes visiems siulė "bendrus frontus".

Menki Kariautojai

Mūsų bolševikai nusprendė, jog lengviausias būdas gelbėti Sov. Sąjungai, tai virbalais. Ir šiam penktadieny jie saukia "Vilnius" svetainėj mezgėjų generalinį susirinkimą.

Norėtusi paklausti kas gi atsitiko su ta garsia Dr. Graičuno divizija, kurią jis buvo pradėjęs organizuoti?

Susirgimas

Neseniai teko nugirsti, kaip viena moteriškė pasakoja kitai:

— Gydyčiaus, gydyčiaus pagal knygos "Naminis Daktaras", o sveikata negrįžta. — O kokia liga misiukė sergi? — Taigi, visa bėda, kad tikrai pati nežinau...

Pasninkų Laikas

Prasidėjus Gavėniai visiems yra uždrausta valgyti mėsa ir

dienės ir p-ų Kuper, Varašius Šolis, Kundrot, Trust, Mikšha ir ponios Jagiella, deda visas pastangas kad viskas pasisektų kuogeriausia ir kad atsilankiusi publika būtų patenkinta dovanomis ir t. t. Taipat nuosirdžiai kviečia visus kortų ir kauliukų megejus atsilankyti ir smagiai praleisti popietį jaukoj atmosferoj. V. B. Fin. Sek.

kitokie riebalai.

Ar nebūs praktiškiau, kad vietoj susilaikius nuo mėsos, bent porą dienų į savaitę, nevartotumėm cukraus? — Patirpimas.

Einant skersai gatvę, buvo suzeista automobilio Martha Kizienė, 48 m., gyvenanti — 3419 S. Lituania Ave.

Kas ilgiau gyvena - vyrai ar moterys? Suvienytose Valstijose yra 30,000 vyrų ir 48,000 moterų virš 90 metų amžiaus.

Skaitykit lietuvišką laikraštį, kuris yra geriausias jūsų draugas.

Dr. Margeris 3325 S. Halsted St.

Valandos: nuo 10 r. iki 2 po pietų ir nuo 6 iki 8 vakaro. Sventadieniais tik susitarus. Phone YARds 7299

M. J. KIRAS Home Builders Real Estate

NOTARY PUBLIC INSURANCE OF ALL KINDS

3251 So. Halsted St.

Ed. W. Baks REAL ESTATE — LOANS 4472 Archer Ave. Tel. Virginia 1109 CHICAGO, ILL.

WHOLESALE

LIQUOR ĮSTAIGA Geriausias Rūgšis Degtinė ir Vynai Išievojame po vien Chicago REMKITE SENĄ LIETUVIŲ DRAUGĄ

W. KANTER, Sav.

MUTUAL LIQUOR CO. 4707 So. Halsted St. Tel. BOULEVARD 0014

ADVOKATAI

Phone Central 1824

A. A. SLAKIS LIETUVIS ADVOKATAS 7 South Dearborn Street Kambarys 1230 Chicago, Illinois Res. Tel. Hyde Park 3395

Phone Boulevard 3697

LEON S. MIKELONS LIETUVIS ADVOKATAS 3317 So. Halsted St. Chicago, Illinois

OLIS IR VASALLE ADVOKATAI 134 No. La Salle St., Suite 1306 Vakaris tik Ketvirtadieniais 3252 So. Halsted St. Tel. Calumet 6945

JOHN B. BORDEN LIETUVIS ADVOKATAS 2201 W. Cermak Road (W. 22 St.) Ofiso valandos: Kasdien nuo 9 iki 5 Vakaris: Panedėlio, Seredos ir Pėtnyčios 6 iki 9 Telefonas Canal 1175 Namai: 6459 S. Rockwell St. Telefonas Republic 9600

Lietuviškoji Sutartinė Skambės Scenoje

Surum Burum Parengime Dainuos Garsios "Pipirikės"

Kiekvienas mūsų atsimenamė Lietuvos lietuviškąją sutartinę, kuri taip mielai nuskambėdavo vakarais. Taip pat ne kartą teko girdėti skambias sutartines jaunų lietuvalėjų Albinos Kaspariūtės ir Kristinos Kriščiūnaitės. Tai garsiosios "Pipirikės", kurios skambiąją dainelę, plačiai lietuvių visuomenei teko dažnai girdėti per Šaltimiero radio valandą ir įvairiuose lietuvių rengimuose. Jų muzikalumas ir lietuviškosios dainos supratimas visiems gerai žinomas.

Tel. LAFayette 4020

DR. S. NAIKELIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Rezidencija ir Ofisas 3343 S. Halsted Street VALANDOS: Nuo 2 iki 4 ir 7 iki 9 vak. Nedėliomis pagal Sutartį

LIETUVIAI DAKTARAI AMERIKOS LIETUVIŲ DAKTARŲ DRAUGIJOS NARIAI

Tel. YARds 3146 VALANDOS: Nuo 11 iki 12, 2 iki 4 ir 7 iki 9

Pirmadieniai: 2 iki 4 ir 7 iki 9 Sventadieniai: 11 iki 12

Dr. V. A. Šimkus GYDYTOJAS IR CHIRURGAS ir Akinius Pritaiko 734 W. 35th Street

Dr. J. J. Simkus DENTIST 1821 So. Halsted Street Canal 0257 Tues., Thurs., Fri. 6322 So. Western Ave. Mon., Wed., Sat. Hemlock 6117 CHICAGO, ILL.

Tel. Pullman 1193 ir 8277

I. E. MAKARAS M. D. GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 10758 So. Michigan Ave. ROSELAND-CHICAGO, ILL.

Victory 1522 DR. J. KULIS Valandos: 9 iki 12 a.m.—6 iki 9 p.m. LIETUVIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 3259 So. Halsted St. Chicago

Ofiso Tel. Victory 3587 DR. J. P. POSKA GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 3133 S. Halsted St. Chicago

Ofiso valandos: Nuo 9 iki 12 diena ir — 7 iki 9 vak. Iškyrus Antr-nio ir Ketvirt. vak Res. 6504 So. Artesian Avenue Telefonas Hemlock 2374 Res. valandos: 3 iki 6 vakare Antradieniais ir Šešt. 3 iki 9 vak

Tel. Canal 0257

Dr. P. Z. Zalatoris GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Ofiso valandos: 10:30 iki 12 val. rytas 1 iki 3 val. po pietų 6 iki 9 val. vakarais. Sekmadieniais: 9 iki 12 val. rytas Ofisas: 1821 So. Halsted Street Telefonas Canal 0257 Residencija: 6600 So. Artesian Avenue Telefonas Prospect 6686

tuvii parengimuose. Jų muzikalumas ir lietuviškosios dainos supratimas visiems gerai žinomas.

Šios jaunosios dainininkės taip pat dalyvaus ir Šaltimiero metiniam Surum-Burum balandžio 12 dieną, Ashland Blvd. Auditorioj, kur jos parodys savo pilną lietuviškąją dainos jausmingumą, jautrumą ir supratimą.

Be šių jaunųjų dainininkių, Surum-Burum programoje dalyvaus ir didelis skaičius įvairiausių kitų artistų, dainininkių ir muzikų. Tad nepamirškite įsigyti sau penktojo metinio Surum-Burum tikietų dabar. Jie tekainuoja \$1.10 su visais taksais, o sau malonumo padarys už tukstantį dolerių.

DR. EMILY V. KRUKAS GYDYTOJA IR CHIRURGAS

4146 Archer Avenue Ofiso Tel. LAFayette 3210 Rez. Tel. LAFayette 0094 Jeigu Neatsiliepia — Sauk KEDzie 2868

VALANDOS:

Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8:30 va. Trečiadieniais nuo 2 iki 4 popiet Nedėliomis pagal Susitarimą

Phone Calumet 7358

DR. M. ZILVITIS DENTISTAS

3243 South Halsted Street

Phone REPublic 2266

Dr. K. Drangelis DENTISTAS

2403 West 63rd Street Kampas 63rd ir Western Ave

Phone Canal 6122

DR. S. BIEŽIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2201 W. 22nd Street CHICAGO, ILL.

Ofiso valandos: nuo 1—3 ir 7—1 Seredomis ir Nedėl. pagal sutartį Res. 6631 So. California Avenue Telefonas Republic 7868

YARds 4787

DR. STRIKOL'IS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Ofisas: 4645 So. Ashland Avenue Ofiso valandos: Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 val. vak Nedėliomis pagal sutartį. Namų Tel: Prospect 1930

Phone VICTory 2514

Dr. A. J. Zimontas Seniausias Lietuvis DENTISTAS

3252 So. Halsted St.

YARds 2246

DR. C. Z. VEZEL'IS DENTISTAS

4645 So. Ashland Ave. arti 47th Street Valandos nuo 9 iki 8 vakare Seredoj pagal sutartį.

Phone YARds 5921

DR. BERTASH 756 W. 35th Street

Cor. of 85th and Halsted St. Ofiso valandos nuo 1-3; 6:30-9 va Nedėliomis pagal sutartį.

Phone Hemlock 2061

Dr. Joseph Keila Dentistas

6558 So. Western Ave. Chicago Valandos nuo 9 iki 8 vakare Nedėliomis pagal sutartį

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

John F. Eudeikis

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAI DOTUVIŲ ĮSTAIGA

AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ

Visi Tel. Yards 1741-1742

4605-07 So. Hermitage Ave. 4447 South Fairfield Ave. Tel. LAFayette 0727

DYKAI Kopyčios visose Chicagos dalyse

Klauskite mūsų radio programos Antradienio ir šeštadienio rytais, 10:00 val. ryte, iš W.H.P. Studios (1480-K) su Povilu Šaltimieru

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

N A R I A I CHICAGOS IR CICEROS LIETUVIŲ LAI DOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASSOCIACIJOS

Ambulancų Patarnavimas Dieną ir Naktį Turime Kopyčias Visose Miesto Dalyse

ANTHONY B. PETKUS

6812 So. Western Ave. Phone GROvehill 0142 1410 So. 49th Court, Cicero Phone Cicero 2109

A. M. PHILLIPS

3307 So. Lituania Avenue YARds 4908

J. J. ZOLP

1646 West 46th Street Phone Yards 0781-0782

LACHAWICZ IR SUNUS

2314 West 23rd Place Phone CANal 2515 SKYRIUS: 42-44 East 108th St. Phone Pullman 1270

P. J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED ST. 710 WEST 18TH ST. VISI TELEFONAI: YARds 1419

J. LULEVIČIUS

4348 So. California Ave. Phone Lafayette 3572

S. P. MAZEIKA

3319 So. Lituania Ave. Phone Yards 1139

LEONARD F. BUKAUSKAS

10821 S. Michigan Ave. Phone Pullman 9661

APLINKUI
RUTULIO

MĖM JĄ SKIRIAM

PRIEKABIŲ JESKOTOJAI
NE BLOKAI, BET LAISVĖ

Šią antrąją "Sandaros" dalį mes skiriame Mass. valstijos lietuviams, kurie daug prisidėjo ir prisideda plėtojimui mūsų tautinio ir kultūrinio veikimo. Dideliu veikumu ten pasizymi sandariečių kuopos ir apskritys. Pastarasis dabar mini 25 metų savo gyvavimo jubiliejų ir už tai apie jį tilpsta daugiausia aprašymų ir istorinių apžvalgų.

Vienas žymus amerikiečių politikas, kuris gerai pažįsta lietuvius, neseniai pratarė: "Lietuviai yra labai menkai organizuoti ir dėl to jiems yra sunku atsiekti ką nors didesnio." Žmogus, kuris taip kalbėjo, gyvena Chicagoje, bet ne Mass. valstijoje. Tenai tokių nusiskundimų tur but niekas negirdi, nes Naujosios Anglijos lietuvių, jei ką dirba, tai visi sudėję pečius, o ne du ar trys.

Pastaruju metu lenkai pradėjo svarstyti savo himno pakeitimą. Esą, jis visai netinka šių dienų apyptovom. Viena, kad melodija skamba kaip mazurkos šokis. Antra, ten pasakyta: "Marš, marš Dambrowski iš italų žemės į Lenkiją..." Kas buvęs tas Dambrowski — didžiama nežino. O maršavimas iš italų žemės rodo tarytum lenkai būtų svečiuose pas Mussolinį ir tenai organizuotų savo legionus kovoti prieš pačią Lenkiją.

So. Bostono "Keleivyje" tilpo aprašymas Chicagoje įvykusio Sandaros koncerto. Štai viena ištrauka iš ilgos pasakos:

"Žodžiu, meno atžvilgiu koncertas buvo geras. Tačiau jį supežavo 'prezidentas' Smetona. 'Sardžaros' redaktorius Vaidyla su pasididžiavimu perstatė Smetoną kalbėti. 'Smetonos eiseną ir užsilakymas ant pagrindų išrodė netaisyto kaimiečio. Atsisojęs prieš publiką, jis susidėjo rankas ant pilvo, pirštus sukabino ir kalbėdamas suka nykščius apie vieną kitą."

Well, veik visi lietuvių yra kilę iš praščiokėlių ir tas smerkimas "netašytas" kaimietis yra taip pat geras, kaip ir naujieji aristokratai iš socialistų pastogės. Prez. A. Smetona yra jau senyvas žmogus ir scenoje jis negali skereiotis, lošdamas teatrus.

Tas pats korespondentas smerkia Sandarą už pakvietimą prez. Smetonos pasakyti keletą žodžių koncerte. Čia nieko tokio. Jei socialistinės pakraipos laikraščiai Chicagoje niekas neprimečia už pakvietimą į savo koncerto programą šokėjų grupės, kuriai vadovauja rusas bolševikas,

Reikia Didelių Pastangų
Išjudinimui Plataus
Veikimo

Svajonėmis Niek, Neatsieksime; Tik Darbas Gali Šį Tą Reikėti.

Daugelis mūsų tautiečių mano, jog kalbomis, pasitarimais ir rezoliucijomis galima viską nuveikti ir bile ką atsiekti. Toks manymas yra liekana iš tų laikų, kuomet žmonės tikėjo į magiškas priemones: pasakys ir žodis stosis kunu. Bet gyvenime taip nebuvo ir nėra. Bile kokie pasiekimai yra paremti darbu ir pasiaukavimu.

Dabar mes turime prieš save nepaprastus uždavinius. Jie yra labai skubūs ir neatidėliotini. Kiekviena diena ir savaitė, praleista už dyką, sukraus didesnes pareigas ateičiai ir dar labiau apsukins siekimą užbriežtų tikslų. Todėl neatidėliokime rytdienai to, ką galima atlikti šiandien.

Didesnis mūsų veikimas turi prasidėti iš apačios, nuo mažų burelių, padidinant juosius veikėjais, iniciatyva ir pasiryžimu. Kas nieko neatlieka savoj kolonijoje, tas negali turėti reikšmės platesnėje ribose. Amerikos lietuvių išėvija yra tiek stipri, kiek stiprios yra jos organizacijos. O pastarųjų įtaka ir naudingumas priklauso nuo kiekvieno jos nario prisidėjimo prie bendrojo darbo. — K. B.

Albatros yra didžiausias jūros paukštis. Jo ištisai sparnai turi 12 pėdų ilgio.

tai kokią teisę jie turi pulti mus už tai, kad pakvietėm Lietuvos prezidentą?

Ne visi žmonės bijosi šalčių. Australietis keliautojas Sir Hubert Wilkins, kalbėdamas biznierių klube, Idaho Falls, Idaho, papasakojo, kaip jis, budamas netoli pietų poliaus, prie temperatūros 40 laipsnių žemiau zero, įkrito į vandenį. Išlipęs jis išsidžiovino drabužius trindamas į sniegą.

Sekancią dieną, du biznieriai — Arthur Holden ir J. H. Kunz jį išvadino melagiu. Tuo met keliautojas pasiulė jiems sudėti \$10,000 ir jis dar kartą įrodys tą faktą. Jei pasirodys, kad jis nemelavo, tai pinigai bus jo; priešingai gi jis sutinka jiems sumokėti tokią sumą. Biznieriai "beto" nepriėmė.

Liberališkesni anglų politikai buvo iškėlę pasiūlymą, kad Baltijos kraštai ateityje prisidėtų prie Skandinavų bloko. Tuom tarpu tula Amerikos lietuvių srovė aplinkiniams keliais ėmė piršti Lietuvai lenkišką bloką, kaip visų gerybių šaltinį. Vyrai, šandie kalbėkim ne apie blokus, bet apie atgavimą nepriklausomybės.

Sandariečių Neseniai Išgyto Namo, Montello, Mass. Vaizdas

Siame Name Yra Kliubas ir Svetainė Įvairiems Kultūriniams Parengimams. Tai Žymus Montello, Mass. Lietuvių Centras, Sukurtas Sandariečių Pastangomis.

SMARKI TIFO EPIDEMIJA LIETUVOJ

Kaimai Izoliuoti Vienas
Nuo Kito; Mokyklos
UždarytosKiekvieną Susirgimą Turi
Pranešti Skubiai
Okupantams

Stockholm. — Tifuso epidemija smarkiai išsiplėtojo Lietuvoje, nepaisant visų priemonių ją sustabdyti. Vokiečių valdžia izoliavo visą "Ostlandą", tai yra Lietuvą, Latviją, Estiją ir dalį Baltgudijos. Be specialio leidimo niekam neleista įvažiuoti, ar išvažiuoti. Ne gana to, atskiri apskritys ir net kaimai Lietuvoje negali vienas su kitu susisiekti.

Tifusas prasidėjo bolševikų nelaisvių stovyklose, Galicijoje, o iš čia persimetė į visas puses. Lietuvoje tebėra uždarytos mokyklos, bažnyčios, teatrai ir uždrausti susirinkimai. Keletas kunigų tapo nubausti už tai, kad jie atlaikė pamaldas. Krikščynoms ir laidotuvėms gali susirinkti ne daugiau kaip 40 žmonių. Kauno arcivyskupas išleido atsišaukimą.

Valdžios atstovai pranešė, jog šiais metais į karo tarnybą bus pašaukta 175,000 jaunučių.

ma, primindamas žmonėms, jog tie suvaržymai daromi dėl jų gerovės.

Visi tarnavusieji Lietuvos kariuomenėje kaipo sanitarai, puskarininkai, gydytojai ir slaugės tapo pašaukti į tarnybą. Tie, kurie bandys apieisti izoliuotas vietas bus pašauti. Jei kurioj vietoj pasirodo ligga apie tai reikia tuojau pranešti telefonu valdžios įstaigoms, o jei nesama telefonų, tai kitokiom skubiom priemonėm. Taip pat turi būti pafinforuota apie tai ir arti stovinti vokiečių kariuomenė.

Namų sienos yra apklijuotos pranešimais kaip ir kokiū būdu kovoti su epidemija. Vilniuje ir Kaune įsteigti priešifinės laboratorijos, kurios gamina vaistus ir siuntinėja į visus kraštus. Kilnojimas žydų iš vienos vietos į kitą sulaukys. Buvo manyta atgabenti daugiau žydų iš Čechoslovakijos ir Vokietijos, bet tas atidėta neapibrėžtam laikui.

Valdžios atstovai pranešė, jog šiais metais į karo tarnybą bus pašaukta 175,000 jaunučių.

Šiam Kare Nedaug Dar
Išrasta Naujų GinklųRekvizuoja Arklius ir
Siūnčia į Frontą

Šią žiemą vokiečiai rekvizavo Lietuvos visus tinkamesnius arklius ir pavartojo juos ne tik vežimams, bet ir kavalerijai. Tačiau reikiama, jog raiteliai vėl atgauna savo reikšmę. Abelnai imant, šis karas neišrado ypatingai naujų ginklų, o tik išbulino ir plačiau pavartojo pereinam kare pasirodžiusius tankus, orlaivius ir chemines priemones.

Nustojo Vartoję "Parašutinius"

Daug garsinti ir pradžioje naudoti parašutinininkai, arba kareiviai išmesti iš orlaivių, staiga dingo kaip karo faktoriai. Mušiuose apie juos nesigirdi. Parašutinininkai buvo naudojami užėmė Kreto salos, bet čia vokiečių nuostoliai pasirodė tokie dideli, kad tos rusiš kariautojai tapo išimti iš apyvartos.

Leidžiamos Priešo Pusėn
Miglos

Kol kas pasilaiko dar vokiečių išrastos miglos. Jos leidžiamos iš kanuolių į priešų pusę ir tam tikroje vietoje viską uždengia dūmais ir priešų kareiviai nežino kaip ir kur šaudyti. Tos miglos buvo vartojamos puolant Stalino liniją ir laužiantis į Krimo pusiasalį. Vokiečiai galėjo netrukdomai prisitarti prie tvirtovių ir jas iš arti užtaikuoti.

Mažiausiai pažangos padarėta artilerijos srityje. Pereinam kare vokiečiai panaudojo kanuolę, kuri nešė 120 kilometrų, bet šiam kare apie ją užmiršta. Taigi tie "puoštabus" ginklai, kuriems naziai padarė nemažai sturprizų 1939 metais, neužilgo atrodys labai paprastais ir net pasenusiais.

A. ŠABLINSKO LINKĖJIMAI

GERIAUSIŲ LINKĖJIMŲ VISIEMS SANDARIECIAMS NUO A. ŠABLINSKO, 1-MOJO APSKRICIO IZDO GLOBEJO, JIS YRA GERAS SANDARIETIS, SLA. NARYS, BUVĘS KUOPŲ PIRMININKAS; REMIA VISĄ LIETUVISKĄ VEIKIMĄ, YPAČ SANDAROS IR ČIA PRISIDĖJO SU AUKA ŠIO SKYRIAUS ISLEIDIME. A. ŠABLINSKAS YRA SANDAROS 16 KUOPOS IZDININKAS. MES TURĖTUMEM IMTI PAVYZDĮ IS A. ŠABLINSKO IR BUTI GERAIS NARIAIS. — Leidėjai.

Prie Lietuvos Plakasi Įvairi
Nekviestieji PretendentaiSov. Rusijos Planai
Link Baltijos KraštųSiekia Dominuoti Lietuvą,
Latviją ir Estiją

Išeinančio Bostone "Christian Science Monitor" korespondentas Londone, Mallery Brown sakosi patyręs apie planuojamą pakeitimą sienų centralinėje Europoje. Esą, Sovietų Rusija norinti sutverti stipresnę Lenkiją, federaciją su Čechoslovakais ir net Vengrija. Dalis Lietuvos, o taip pat ir rytų Prūsija turėsiant atitekti Lenkam.

Kas atsitiks su likusia Lietuvos dalimi, Latvija ir Estija? Maskva norinti čia įsteigti savo strategines bazes ir tiesioginiai, ar netiesioginiai dominuoti tas šalis. Kitaip sakant, norima vėl įvesti tarybų režimą.

Tokiems prekiavimams tautų laisvę ir gyvybėmis nepriartaria nei Anglija, nei Sovietų Valstijos, Ištikro, paverkus Baltijos kraštus, istorijoje pasiliktų juoda dėmė. Reikia tikėti, kad prez. Rooseveltis ir Churchill'is paskelbtas Atlanto charters, o ne kas kitas bus Europos ateities sprendėju.

Siekime Aukštų Idealų
Praktiskom PriemonėmTokį Patarimą Davė Amerikas
Žmonėms Theodore Roosevelt

Prieš trejetą dešimtį metų, buvęs Amerikos prezidentas Theodore Roosevelt pasakė štai ką: "Musų kraštui reikalinga ne lengvesnė ir patogesnė gyvenimo, bet jėgų ir tempimo ir didesnio pasiryžimo. Jei tik įveiksim patogumo ir gerų laikų, tai agresyvesnės tautos pradės dominuoti pasauliui. Turim siekti aukštų idealų, pasinaudojant praktiškais budais."

Šveicarija Persiūnčia
Laiškus į Lietuvą

Geneva. — Šveicarų pašto vyriausybė paskelbė, jog ji išsiunčia į okupuotą Lietuvą laiškus, įmetus šveicarijy arba prisiūstus iš kitur. Bet už tuos laiškus ji nesiima garantuoti. Taip pat nėra žinoma šveicarams ar tie laišakai pasiekia Lietuvos žmones, ar ne.

Anglai ir Karo Metu
Pripažįsta Žodžio
Laisvę

Londonas. — Net ir karo metu, anglai pripažįsta laisvę žodžiui. Laikraščiuose ir susirinkimuose nuolat pasireiškia kritika valdžios, atskirų karo vadų arba strategijos. Bet praktiškais sumetimais, žinoma, ne viską gali rašyti ir cenzura daugiausia yra savanoriška.

Bet Londone, Hyde Parke, yra vieta kur kalbėtojai ir dabar gali sakyti kas tik jiems ateina į galvą. Tokia tolerencija ir asmens laisvės gerbimas palaiko Anglijos žmoniūse nepaprastą vieningumą, kokio negali turėti jokia diktatoriška šalis.

Užima Vienuolynus

Vichy. — Okupotojų Prancuzijos daly naziai užima vieną po kito vienuolynus ir j juos gabena savo sužeistus kareivius. Vienuoliams kartais duodama tik kelios valandos išsikraustyti.

Tėvas: — Reikia pasakyti musų sunui, kad jis nesivestų iki neateis į protą.

Motina: — To sulaukęs, jis visai nustos galvojęs apie vedības.

štų idealų, pasinaudojant praktiškais budais."

MUSŲ NUOŠIRDUS LINKĖJIMAI

SIUOMI TURIME UZ GARBĘ PASVEIKINTI
ALT. SANDAROS PIRMĄ APSKRITĮ 25 M.
JUBILIEJAUS PROGA IR PALINKĖTI DAR
ILGIAUSIŲ METŲ GYVUOTI IR DARBUOTIS
SANDAROS IR MUSU BRANGIOS TĖVYNES — LIETUVOS LABUI.
TAIPGI ŠIA PROGA MES PASIZADAM TEIKTI
SAVO PARAMĄ JUSŲ VISUOSE DARBUOSE,
O YPAČ KOVOJE UZ LIETUVOS LAISVĘ IR NEPRIKLAUSOMYBĘ.

SANDAROS MOTERŲ KLIUBO,
South Boston, Mass.

VALDYBA IR NARĖS.

So. Bostono Padangėje

Sandaros Moterų Klubas Veikia

Mitingas įvyko vasario 6 d., 1942, nuosavam name, 124 F St., So. Bostone. Buvo skaitytas padėkos laiškas nuo p-nų Dragašių už suteiktą dovanėles jų sidabrinių vestuvių proga.

Apsirgo klubo narės p-ni Gricienė; klubo narės apgailėstauja ir paskirta p-ni A. Kropienė vardan moterų klubo suteikti ligonei dovanėlę. Atėjo padėkos laiškas nuo p-nų Stasiūlių už dovanėles juos nelaimė ištikus. P-nas L. Stasiulis nukrito nuo antro aukšto ir persilaužė nugaros kaulą. Kiek vėliau umai susirgo ir p-ni A. Stasiulienė; padaryta greitoji operacija. Dabar abudu sveiksta. P-ni A. Stasiulienė yra Sandaros Moterų Klubu finansų raštininkė ir veikliausia darbuotoja, todėl narės labai apgailėstauja ir linki koreičiausiai pasveikti, nes ji labai reikalinga mūsų veikime.

Prisirasė 3 naujos energingos narės: P-ni J. Tumavičienė, p-ni M. Jakštienė ir p-ni A. Aleksandravičienė. Pasirodo, kad Sandaros Moterų Klubas gerai gyvuoja.

Vienbalsiai nutarta pasiūsti Sandaros Centrai \$10.00. Keturiuos naujos skaitytojos užsirašė Sandaros laikraštį, kaip tai: p-ni A. Medzienė, p-ni J. M. Jakštienė, p-ni A. Jason ir p-lė B. Navickaitė. Pasirodo, kad sandariečiai progresuoja.

Moterų klubas nutarė surengti vakarienę, kuri įvyks Kovo-March 1 dieną, 1942, Sandaros svet., 124 F St. So. Bostone. Malonėkite visos narės dalyvauti, nes bus minėjimai visų tų, kurių pripuls tam mėnesį. Sandaros Moterų Klubo komitetas kviečia visus dalyvauti mūsų bankiete. — Klubu pirmininkė, J. N. Perminienė.

Nepamirškite Tų, Kurie Paremia Mus

ALT. Sandaros I-mas Apskritys švėsdamas 25 metų jubiliejų išleidžia šią "Sandaros" laidą, kad prisiminti tuos veikėjus, kurie pašventė savo geriausias dienas Lietuvos labui ir Amerikos lietuvių gerovei. Mes taip negalim pamiršti šiuos veikėjus, kurie pašventė taip daug laiko ir lietuviškam darbui.

Aš tikiu, kad už vis daugiausia turėtumėm prisiminti savo biznierių, kurie remia lietuvišką darbą pinigais. Turiu sau už pareigą atsirašyti tų biznierių ir profesionalų, kurių skelbimai ar parašymai netilpa apie juos, nes dėl stokos laiko negalėjom tą padaryti. — J. Arlauskas.

M. Walulis, Geras Lietuvis ir Biznierius

Martin Walulis yra vienas iš tų žmonių, kuris daug prisideda su aukomis Lietuvos gerovei ir palaikymui lietuvių draugijų ir organizacijų. Tai tokiu būdu ir mes lietuvių turim nepamiršti jo.

Labai malonu lietuviams turėti tokį biznierių, kaip M. Walulį. Jis yra specialistas kailių išdirbime. Tai tokiu būdu kiekviena moteris turėtų atsikreipti pas M. Walulį gaunant naują Futrą arba kuri nori, iš seno padaryti naują. Tad prašau matyti M. Walulį. Jo antrašas 1854 Dorchester Avenue, Dorchester, Mass. Tel. TAL. 5208.

LIETUVOS GARBĖS KONSULAS A. O. SHALNA

Lietuvos Garbės Konsulas A. O. Shalna yra vienas Naujojo Anglijos, kuris dirba labai daug dėl Lietuvos atstatymo ir dėl lietuviškų draugijų. Jis neatsižvelgia, kad jo gyvenimui tas pakenkia, bet jam pirmoji eilė Lietuvos laisvę ir lietuvių gerovę. Naujos Anglijos profesionalai turėtų pasiekti Lietuvos garbės Konsulą adv. A. Shalnos pavyzdžiu ir dirbti savo tautos labui.

Dr. J. L. Pašakarnis, Populiarumas

Dr. J. L. Pašakarnis yra vienas iš senesnių lietuvių daktarų Bostono apielinkėje. Jis yra labai daug pasidarbavęs Lietuvos nepriklausomybei ir šiuo laiku paremia visą lietuvišką judėjimą moraliai ir materialiai. Džiugu, kad Dr. J. Pašakarnį turime savo apielinkėje.

Sunkiai Teko Kariat Už Tautinių Įstaigų Palaikymą

Norwoodo Lietuviai Praeity ir Dabar.

Ši nelabai didelė lietuvių kolonija per visą lietuviško judėjimo laikotarpį gyveno ir organizavosi be inteligentiškų spėkų savo tarpe. Vienok gyvenant netoli Bostono, bureliui Norwoodo lietuvių buvo progos nuvykti į bostoniečių parengimus bei prakalbas įvairių krypčių. Tikybiniai nusistatę lietuvių nuvykdavo ir klausydavo kunigų kalbų, kiti važiuodavo išgirsti socialistų kalbų. Žinoma, praieityje tokiuose parengimuose buvo siuloma įvairi literatūra bei užrašomi laikraščiai.

Tokioje situacijoje būnant, Norwoodo lietuviams, prisikaitę laikraščių ir prisiklausę įvairių kalbėtojų, patys pradėjo kalbėti, argumentuoti, diskutuoti ir tvirti organizacijas.

Tikinčiųjų sąžinė jiems neleido kalbėti apie ką kitą, kaip tik apie bažnyčią, bet atsiradus bažnyčiai priešingų minčių, kilo ir plėtėsi ginčai vis karštesni; grupės didėjo ir stiprėjo, pakol trynimosi karštis uždegė jausmus. Katalikai pradėjo statyti bažnyčią, priešingoji grupė nutarė nepasiduoti ir nutarė statyti tautišką namą — svetainę. Abiem grupėms pasisekė tikslą atsiekti. Žinoma, katalikai pasistatė bažnyčią, vėliau klebonija ir jų darbas ir ginčas baigtas, nes pas juos opozicijos nėra; ką klebonas pasakė, tai ir šventa.

Bet kitaip yra su tautiško namo likimu. Viešpataujant palaidai, įstatymais nedisciplinuotai demokratiškai tvarkai — kas galva, tai protas; jautesi visi savininkai, visi vadai.

Socialistams bebūnat didžiu moje, praveisti toki klausimą, kuris buvo socialistams nepageidaujamas, buvo sunku.

Bet atsiradus pas socialistus komunizmo epidemijai, patys socialistai likę mažumoje, pasijuto ant mirties patalo. Toms raudonoms bakterijoms apsiatus visą lietuvių namą, daug narių visai buvo pasitraukę ir jau lietuviškai mąstančiam žmogui durys buvo uždarytos. Pati namo reputacija nusmuko į tokį dumblyną, kad net vietos valdžia pradėjo persekioti ir pagaliau uždarė duris. Tuomet subruzdavo likusieji jautūs seni nariai, griebėsi priemonių namą gelbėti; atsidurė teisme, prirasė daugiau naujų narių, sugrąžino senus ir teismo keliu apsilavė nuo tos raudonos epidemijos ir šandie jos simptomų mažos žymės pasilikę. Jau dabar Norwoodo lietuvių atsikvepia daug lengviau; progresas eina pilna vaga; mortgečiai jau išmokėti. Komunistų šukavimai atsiliepa tik kaip garsai dausoje. Jau iškabinta Amerikos ir Lietuvos vėliavos ir nesvarbu kiek jie bandys rengti džiaugsmo prakalbų komunizmo reikalais, galima drąsiai sakyti, kad tos Lietuvos vėliavos iš to namo, ne pašalinis.

Didelė garbė tenka tiems tėvynininkams, kurie dėjo tiek pastangų ir energijos atstatymui lietuviškos įstaigos ir lietuvių kultūrinio centro, ypač šiuo metu, kuomet lietuvių tautos likimas stovi ant svarstyklų.

Dabar Norwoodo lietuvių, reikalui priėjus, jau neturi gėdos pasirodyt svetimauciams arba miesto valdininkams kaip lietuvių ir kaip geri šios šalies piliečiai.

— J. M. Pečiulis.

Raudonoji Spalva

Rokas Mizara pasidarų, kaip jaunametė — nedrasus. Brooklyno "Laisvė" rašo:

"Tam tikros rusiš lietuviškoji spauda daug rašo apie organizavimąsi Lietuvos piliečių Amerikoje. Lietuvos piliečiai pasimojo šioj šaly steigti Lietuvos piliečių sąjungą."

Kodėl Mizara neišvardina tų laikraščių bet sumini tik "tam tikros rusies"? Kokia gali būti Lietuvai ar Amerikai skriauda, jeigu toki sąjunga įsikuria? Matomai Mizara bijosi, kad Sąjunga nepradėtų ofensyvos prieš Lietuvos užgrobitus.

Iš kur Mizara gavo faktus, kad "gera dalis" Lietuvos piliečių yra čion Hitlerio prisijus? Be faktų toks tvirtinimas Mizarą pastatė dar vieną kartą šmeižiko gvardijoje.

Mizara šaukia Amerikos lietuvių visuomenę saugotis nuo tų piliečių. Bet ta visuomenė turėtų būtina saugotis Mizaros ir panašių slekerių, jei nori pasitarnauti Amerikai, Anglijai, Lietuvai ir visoms demo-

kratiniams nusistatėjusioms valstybėms. Atsiminkite lietuvių, kad su slekeriais demokratiškos neparėmsite.

Mizara prisipažįsta, kad jis buvo nusistatęs prieš karą. Tai nėra joki paslaptis; tas kiekvienam buvo aišku.

Taip, tai p. Mizara, aišku kaip dieną tamstos veidmainavimas, tik palieka neišku, kam yra reikalingas pasiaiškimas tos veidmainystės, ku-

ris nieko nepaaiškina, palieka tamstą tuom, kuom ir buvęs, tik nušimtis priaugo.

— Bepalvis.

Seniausia Kraujo Liga, Bet Dar Neiširta

Radio mechanikas Z. S. Wood, 40 metų, gyvenęs Kaplan, La. susirgo keista liga. Per jo odą pradėjo sunktis kraujas ir vietiniai gydytojai

nežiņėjo ką su juo daryti. Ligonis tapo pasiūstas į New Orleans ir ten jam atlikta devyniolika transfuzijų. Bet ir tas nieko negelbėjo.

Minėtas pacientas buvo susirgęs ir mirė seniausia kraujo liga, kuri turi ilgą vardą: "trombocytopenic purpura", kuri atidaro gyslas ir išleidžia lauk kraują.

Palaiminti Neturte
Turtuolis pasakoje savo biednam giminei:
— Tu esi daug laimingesnis už mane. Aš turiu daugiau nuostolių į vieną dieną, negu tu uždirbi į mėnesį.

J. KAPACIUNAS

STUDEBAKER AUTOMOBILIŲ AGENTURA
SO. BOSTON, MASS.

Kas Norite Gerus Laikus Turėti, Tai Pirkite

Studebaker Automobilių iš

Juozo Kapačiūno

MYOPIA CLUB BEVERAGE CO.

GIRIULSKAS, Sav.

VIENAS IS LIETUVIŲ BOSTONO APIELINKĖJ,
KURIS IŠDIRBA VISOKIOS RUSIES TONIKĄ

PRISTATO:

KRAUTUVNINKAMS,
BARIUMIAMS,

IR PIKNIKŲ

PARENGIMAMS.

PRASOM KREIPTIS SIUO ANTRASU:

Grafton Ave.

Islington, Mass.

Tel. DEDHAM 1304-W

A. ČIŽAUSKAS

Viena iš Geriausių Valgomų Daiktų Krautuve
Randasi 248 East St., S. Boston, Mass.

Clam House

A. ČIŽAUSKAS, Sav.

Užkviečia visus lietuvius, kaip jaunos, taip ir senus atvykti į minėtą užėigą. Čia rasit geriausių Valgių ir Gėrimų. Be to dar Pasiklausysit Gražios Muzikos.

585 Grove St., Braintree, Mass. — Route 128

PERKIN'S MARKET

A. KLINGA, Sav.

Kviečiu Visus Lietuvius Ateiti į Mano Marketa,
Nes aš Užlaikau Geriausius Produktus

753 Broadway So. Boston, Mass.

SVEIKINU SANDARIECIUS 25 METŲ
JUBILIEJAUS PROGA

WILLIAM A. AMSIE

REALTOR AND INSURANCE COUNSELOR
24 South Monroe Street

Tel. Geneva 3719 Dorchester, Mass.

Tel. SOUTH Boston 1756

SO. BOSTON HARDWARE, Inc.

Wholesale & Retail Ruberoid Product Agent For
A Full Line of Mason's and Roofer's Supplies
Asphaltum, Asbestos and Wood Shingle
Ole Paint, Varnish and Wall Paper
Prašom Visų Lietuvių Remti, Nes Jie Remia Lietuvius
322 Broadway So. Boston, Mass.

Bottles on Draught

Star Brewing Co.

Lietuvius Prašom Remti

STAR ALU

Nes Jie Visada Paremia Lietuvius

ALAUŠ GALIT GAUT ŠIOS RUSIES:

BANNER ALE
MURPHY'S ALE
PRIZE LAGER

197 Norfolk Ave. — 69 Shirley St.

BOSTON, MASS.

25-ki Metai Tautinio Veikimo

Trumpai Pažvelgus į 25 Metų Darbuotę

Paėmę ALT. Sandaros 1-mo apskrities protokolų knygą, suradau joje, kad Sandaros 1-mas apskritis buvo sutvertas ne kokiam vienam politinei grupei, bet dėl visų Amerikos lietuvių, kurie kovojo už demokratinę Lietuvos laisvę.

25 metai atgal buvo sušauktas steigiamas susirinkimas Lietuvių, So. Boston, Mass. Taime susirinkime Lietuvos sunus sutvėrė draugijos skyrių, kurį pavadino ALT. Sandaros Naujosios Anglijos apskritis. Susirinkimas buvo gana skaitlingas ir visi buvo pasiryžę kovoti už Lietuvos laisvę.

Steigiamam susirinkime buvo apkalbėta, kad prie ALT. Sandaros gali prigulėti kiekvienas lietuvis, kuris kovoja už Lietuvos laisvę ir pripažįsta, kad Lietuva būtų atsteigta ant demokratinę pagrindų.

Jeį pažvelgtum į Sandaros nuveiktus darbus per tuos 25 metus, tai drąsiai galima pasakyti, kad nei viena kita Amerikoje organizacija nepadarė tiek daug gero dėl Lietuvos, kaip Sandara.

Ji pirmutinę stoji į darbą prašydama Amerikos valdžios, kad Lietuvai po karo būtų duota nepriklausomybė. Karui pasibaigus, atsižvelgiant į Amerikos lietuvių šauksmą Lietuvai buvo pripažinta laisvė. Nors Lietuva buvo laisva, bet Sandaros Naujos Anglijos apskrities nariai gerai suprato, kad Lietuva yra paversta griuvėsiais ir jai reikalinga piniginė parama. Sandariečiai negidėdino su dėžutėmis stoti ant gatvių kampų ir prašyti iš žmonių aukų dėl atstatymo Lietuvos. Dėka jų pastangoms buvo sukelta dešimtys tukstančių dolerių.

Dabartiniu laiku ALT. Sandaros 1-mas apskritis rėmė Lietuvą ir ant toliau ją remia, jeigu tik parama bus reikalinga.

Kalbant apie nuveiktus A. L. T. Sandaros 1-mo apskrities darbus, negalima praleisti nepaminėjus tų asmenų, ku-

rie tai garbingai organizacijai vadovavo per 25 metus, tai butent: K. Jurgelūnas, J. Lekys, A. Dembinas, V. M. Cekanauškas, V. P. Jankus, M. Bieksha, S. Jakubauskas, K. Vidumas ir P. Yankus.

Apie ALT. Sandaros 1-mo apskrities nuveiktus darbus Lietuvos labai galima būtų parašyti didžiausią knygą, bet šiuom laiku pasitenkin-

sim tik tiek! Prabėgo 25 metai, kaip Sandaros 1-mas apskritis buvo suorganizuotas. Dauguma apskrities organizatorių ir veikėjų gyvenimo likimo buvo atskirti nuo šio pasaulio; kiti buvo kokių nors aplinkybių priversti pasitraukti iš apskrities veikimo; tretį buvo politikierių nuskriausti, bet jie Sandaros neapleido. Vienas iš tų, kurie yra Jozas Krasinskas, iš Worcester, Mass.

Aš manau, J. Krasinską Amerikos lietuviams gerai pažįsta; jeigu asmeniškai kam neteko su juo susitikti, tai pažįsta jį iš jo raštų. J. Krasinską galima prilyginti prie tų Lietuvos ažuolų, kuris nebijo audrų, stovėdamas atvirame lauke, taip ir jis nepabijojo visokių užpuolimų, bet dar drąsiau stoji į darbą ir nugalėjo visus savo priešus.

Po visų tų praėjusių audrų, Jozas savo darbais įrodė Worcesterio lietuviams, kad tik per darbą ir pasišventimą žmogus įrodo visuomenei jo vertę.

Sandaros 16-ta kuopa turėdama J. Krasinską vieną žymiausių Worcesterio veikėjų, daug ką žada Sandarai, tai tokiu būdu ALT. Sandaros 1-mas apskr. 25 metų jubilėjaus proga kviečia dar daugiau pašvęsti laiko Lietuvos ir Sandaros labui.

— Sandarietis.

Washingtonas

Sostinė Washingtonas šiais metais padidės 250,000 gyvenotojų. Tą prieauglį sudarys federalių įstaigų tarnautojai. Parupinimui jiems būtų išleista \$300,000,000 statybai naujų namų.

Sandaros Pirmo Apskr. Organizatorius

K. YURGELIUNAS

Žymiai prisidėjęs prie tautinio veikimo Bostone, buvęs Ateities Bendrovės organizatorius ir pirminkas, vėliaus Sandaros administratorius ir vice pirminkas, ilgų metų nenuilstantis tautiniam veikime darbuotojas ir dabartinis Sandaros Pirmo Apskričio vice-pirminkas.

Dabar jam gyvenant Montello-je, ačiu jo iniciatyvai, vietinė Sandaros 24 kuopa įsigijo namą ir įrengė puikią svetainę, kurioje dabar — sek madienyje, vasario 22 dieną įvyksta iškilmingas Sandaros Pirmo Apskričio jubiliejinis Bankietas. Jame žada dalyvauti visos Mass. valstijos sandariečiai ir jų draugai.

P-nas K. Jurgelūnas biznie riuš — nejudomo pardavėjas ir daugelio Apdraudos (Insurence) kompanijų reprezentantas — agentas.

Apie Tą Nuotikį Kai Reikėjo Išnešti Protesto Rezoliucija

Kuomet vedusi pora išgyvena kruvoj 25 metus, tai pagal įprotį jai ruošiamas pramoga ir įteikiama sveikinimai, linkėjimai ir tt. Panašiai elgiasi ir organizacijų gyvenime. Dabar tokį jubiliejų švenčia Pirmas Sandaros Apskritis, Mass. valstijoje. Per tą laikotarpį jis daug ką atliko, rišdamas dienos problemas, ginčdamas nuskriaustųjų reikalus

ir stovėdamas už demokrati-

ją. Man prisimena spalį mėnesio, 1935 metų to apskričio suvažiavimas, įvykęs Lawrence, Mass., kuriam buvo išnešta rezoliucija prieš SLA. prezidentą F. J. Bagočių. Tais laikais p. Bagočius buvo pasiuntęs ultimatumą dviem Sandaros nariams: S. Vitaičiui ir Dr. M. J. Vinikui, kad pasitrauktų nuo užimamų susivienijime vietų. F. Bagočius tais laikais šoko bendram fronto raudonąją kazoką. Jis manė,

kad ir visus privers su juom kartu okineti... raudonai, bet kuomet apskritis ir kuopos užpr-testavo, tai laikinai ap-rimo, nors S. Vitaitį vis tiek išėdė iš "Tėvynės" red.

Kuomet tokie karštuoliai patenka į aukštesnę vietą, tai jau bėda. Panašių anai rezoliucijų ir dabar reiktų išnešti, nes šuo katiną daugiau glos-trauktų nuo užimamų susivie-nijime vietų. F. Bagočius tais laikais šoko bendram fronte raudonąją kazoką. Jis manė,

ADV. CHARLES J. KALINAUSKAS

SVEIKINA AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS I-MĄ APSKRITĮ 25-KIŲ METŲ JUBILIEJAUS PAMINĖJIMO PROGA.

Adv. CHAS. J. KALINAUSKAS

PETCHELL SHOE STORE

JUOZAS PEČIULIS, Sav.

Vienintelis So. Bostone lietuvių Shoe Storas, kuriame Parsiduoda Vyrų, Moterių ir Vaikų Čėverykai. Čia Gausite lietuviškos išdirbystės "Over-Globe" čėverykus.

447 Broadway So. Boston, Mass.

Bus. Tel. SOU. B. 4148 Res. Tel. SOU. B. 4439

Flood Square Hardware Co.

A. J. ALEKNA, Prop.

Hardware and Paints

628 East Broadway So. Boston, Mass.

GEORGE C. STUKAS

Portrait, Wedding and Group Photographer

453 Broadway So. Boston, Mass.

Tel. SOUTH Boston 2029

Norwood Studio

681 Washington Street Norwood, Mass.

Tel. Norwood 0242

Tel. SOU. 0948 Res. Arnold 1028

A. J. NAMAKSY

REAL ESTATE and INSURANCE OFFICE

414 W. Broadway So. Boston, Mass.

Iki šiol Patarnavau Gerausiai dėl Kiekvieno Lietuvio Res. 251 Chestnut Ave., Jamaica Plain, Mass.

Tel. SOU. 3835

JOHN'S HARDWARE

JOHN STONIS, Prop.

Paints, Warnishes, Wall Papers, Plumbing Supplies

412 West Broadway So. Boston, Mass.

Kentėjimas Tylumoje

— Mes moterys visad kenčiam tylumoje.

— Tur but del to, kad vyrams jau nusibodo apie tai klausytis.

Turėjo Išmokti

Mokytojas: — Kad tu, vaikel, žinotum nors dešimtą dalyką, ką aš žinau...

Mokinys: — Bepigu jums žinoti, kai jus jau dvidešimt metų sėdite vienoj klasėj.

Tel. PRO. 6330

DR. JOHN REPSHIS

(Repšys)

LIETUVIS GYDYTOJAS

VAĻANDOS:

Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 val. vakare.

Nedėliomis ir šventadieniais nuo 10 iki 12 ryto

278 Harvard St., kamp. Tuman St., arti Central Sq.

CAMBRIDGE, MASS.

Telephone SOU. 0646

BROADWAY CAFETERIA

GEO. MASILIONIS, Prop.

For Ladies & Gents

Excellent Food, Choicest Beers & Liquors

377 W. Broadway

So. Boston, Mass.

RITA'S BEAUTY SALONS

S. ZAVEDSKAS, Sav.

Beauty Culture in All Its Branches

310 W. Broadway

So. Boston, Mass.

WILLIAM'S TAVERN and RESTAURANT

HELEN IR KAZIMIERAS TARUSKOS, Sav.

RINKTINIAI GERIMAI IR GERAS MAISTAS

227 Broadway, Cor. C St., So. Boston

Boris Beverage Co.

PRISTATAU

ALŲ IR TONIKŲ

ĮVAIRIEMS

PARENGIMAMS

IKI NAMŲ.

PATARNAVIMAS

SKUBUS

C. BORIS

220 E Street

So. Boston, Mass.

TELEPHONE SOU. 9328

Linksmiausia Užeiga Bostone, Tai So. Boston Cafe, Kurios Sav.

Yra V. Balukonis

Šioje Puošnioje ir Didelėje Įstaigoje Galite Parinkti Geriausių Gėrimų ir Linksmiai Praleisti Laiką. So. Boston Cafe randasi 260 Broadway, So. Boston, Mass.

Paveiksle matome už baro stovintį savininką V. Balukonį, o jaunas vyras yra p. Balukonio sunus; moteris — p-ni Balukonienė, o už baro stovintis — jų darbininkas. Visi lietuviai paremė šią lietuvišką įstaigą.

Brockton, Mass. Lietuviai

ALT. Sandaros 24-tos Kuopos Stovis ir Išgytas Namas

Si kuopa yra sutverta gana seniai; man rodosi, kad reikėtų švesti ir jos 25 metų sukaktuves. Bet šiūn laikų nėra pirmutinių užrašų, tai sunku pasakyti jos metai. Jeigu pradėtum aprašyti šios kuopos veikimą, reiktų daug popieros, bet kas buvo seniau, tegul bus užmiršta. Aš tik paminiu dviejų metų jos gyvenimą ir jos nuveiktus darbus.

Pradžioje 1940 metų jos veikimas buvo apsnūdęs, narių turėjo 30 ir užlankė klubą, bet kad vieta nebuvo tinkama, tai ir biznis buvo prastas. Kuopos valdyba pradėjo rūpintis geresne vieta. Daug dirbo, bet mažai kalbėjo.

Surado gražų namą ir pradėjo tartis apie pirkimą. Susitaikius su išlygomis, suaukė narius ir buvo išaiškinta ką galima padaryti, nupirkus. Tik vienas klausimas liko nariams išspręsti: pirkti ar ne. Pirmininkui leidus balsuoti, visi pritarė ir tuom pačiu sykiu pašauktas savininkas J. Miliuskas pasirašyti sutartį ir duota rankpinigiai.

Persikraustėm į nuosavą namą su pabaiga gegužio, 1940 metais. Kadangi pasidarė didelės išlaidos, tai vis sto-

vėjo klausimas kaip čia bus, bet narių graži tvarka prisitraukė prie savęs daugiau ypač penktadieniais ir šeštadieniais, kada grojo orchestra, atsilankė šokių ir džingės vieni su kitais.

Sandariečių namas nėra mažas — 40 pėdų pločio ir 70 pėdų ilgio; dviejų aukštų. Pirmas aukštas priklauso klubui. Kada pirkto, viršui buvo gyvenama vieta ir didelis kambarys sudėti rakandams. Tada pradėjo svajoti apie svetainės įtaisymą ir pagaliau, vasario mėnesy, 1941 metais nutarė pertaisyti antras lubas į gerą svetainę su visais parankumais.

Komisija buvo išrinkta: K. Jurgeliūnas, J. Mickevičius ir K. Cirbulėnas ir jiems pavesta atlikti visą darbą. Komisija ėmėsi darbo ir statė darbininkus, kokių profesijų ar amatninkų buvo reikalinga. Darbas kainavo 2,000 dolerių. Balandžio 20 dieną, 1941 metais darbas buvo užbaigtas ir atidarymui svetainės surengėme balių. Balius nusisekė. Susirinkę davė sandariečiams daug pagarbos už jų trusą ir sumanumą.

Kol kas viskas sekasi gerai. Klubas eina savo keliu, o svetainė irgi užimta visokiais parengimais. Sausio mėnesyje, 1942 metais turėjo savo metinį susirinkimą. Išklause raportą fin. sekr. K. Jurge-

liuno, kuris išdavė detaliskai, bilų išmokėjimą, parodydamas, kad 1941 metais sumažino skolų porą tukstančių dolerių. Knygų peržiūrėjimo komisija visą fin. sekr. raportą patvirtino. Kadangi visi nariai dirba veltui, tai pirmininkas V. Sarkus tarė padėkos žodį visiems už jų pastangas ir darbus. Bet nariai nubalsavo pirm. V. Sarkui ir fin. sekr. K. Jurgeliūnui po \$10.00 dovanų, nes tie du daugiausia pridėjo darbo.

1942 metams išrinkta nauja kuopos valdyba: Pirm. T. Miliuskas, vice-pirm. V. Sarkus, sekr. A. Jezukevičius, izd. V. Zinkevičius, izd. globėjai: M. Mačiulaitis, V. Sarkus ir F. Norkus. Dar buvo pridėti du atskiri sekretoriai, tai yra A. Patelčius, kuris ateina prie baro, o Jurgis Samsonas tvarkys svetainės iplaukas.

Tai tokia tvarka bus mūsų kuopoj šiais metais. Tuom sykiu turim pilnų narių 42, bet kiti dar žadėjo pasimokėti. Kada eina kuopoje veikimas, tai ir dar žada prisidėti keletas naujų narių. Visiems linkiu gero pasisekimo veikti išvieno, ypač naujai valdybai.

— Korespondentas.

ALT. Sandaros Pirmo Apskričio 25 Metų Sukaktuvės

Tenka parašyti keletą žodžių atsiminimais, kas buvo veikama praityje organizuojant ALT. Sandarą ir jos apskričius. Kada New Yorke suirinkę 1914 metais sutvėrė Nepri gulmybės Fondą ir išrinko valdybą, prasidėjo aukų rinkimas. Darbas ėjo savo keliu, bet nebuvo atsiekta to, kas turėjo būti.

Po metų laiko pasirodė, kad reikalinga sutverti tam tikrą partiją, su gražiu programu, kad žmonės žinotų, prie ko mes einam, ir ko turim siekti ateityje. Mūsų geri veikėjai, su Dr. J. Sliupu priekyje, sumanė šaukti suvažiavimą. Dieną paskyrė Sausio 1 ir 2, 1916 metais, Philadelphia, Pa. Laikraščiuose pasirodė visokių sumanymų. Vieni siūlė vienokį, kiti kitokį programą ir kiekvienas laikraštis turėjo savo grupę žmonių. Tuli žiūrėjo daugiau į kairę, kiti į dešinę. Aš tuom sykiu nemaniau važiuoti į Philadelphia, Pa., bet komp. M. Petrauskas spaudė, kad ir aš ten bučiau.

Jis matė, kad darosi dvi frakcijos; vieną pusę vedė A. Rimka per "Ateitį", kitą J. Širvydas per "Vienybę". M. Petrauskas pasitikėjo manim, sakdamas: "Jei pats busi, girdėsi ir matysi, tai mums parveši teisingą žinias; tada mes bostoniečiai eisim vienu keliu. Vėliau taip ir buvo. Skirtoje dienoje, Sausio 1 dieną, 1916 m. suvažiavo gražus burys; pasirinko vedėjus ir pradėjo darbą. Nekuriuose klausimuose pasirodė gerų susikirtimų. Iš vienos pusės J. Širvydas, F. Norkus, Karūza; iš kitos pusės A. Rimka, M. Salčius, V. Račkauskas ir jų pasekėjai.

Tik vienas Dr. J. Sliupas buvo iki valiai galingas, kad

galėjo abi pusi sutaikinti programos priėmimo. Paskiau buvo duotas vardas, išrinkta valdyba, kuri turėjo pradėti organizuoti kuopas. Bet kuopų tvėrime buvo skirtingos mintys. Vieni manė, kad reikia įtraukti pašelpines draugijas; kiti sakė, kad reikia tvirti kuopas, kurios užsiimtų tik Sandaros reikalais. Laikui bėgant viskas buvo išbandyta ir pasekmės buvo tokios, kad tarpe pašelpinių draugijų tas nepriėjo, nors buvo bandoma pravesti tarpe Newyorkiečių ir Pensylvanijos draugijų. Bet Mass. ir Conn. valstijose matė tą nepraktišką esant ir tvėrė atskiras kuopas.

Centro valdyba buvo išrink-

ta iš veiklių veikėjų, bet neilgam; tuli nepasisikimai užmigdė saldžiom svajonėm ir darbas stovėjo ant vietos. Mass. veikėjai nebuvo tuom užganėdinti; jie norėjo ką tokią daugiau veikti, tad ir kjo sumanymas tvirti apskritį, kad galėtum veikti tam tikrose ribose, sulig savo sumanymo.

Vieną gražią dieną parąsom atsisaukėm į Mass. veikėjus prašydami suvažiuoti. Newyorkiečiam atrodė kas tokio baisaus. Jie manė, kad mes tvėriam jau kokią naują partiją. Į mūsų suvažiavimą pribuvo ir newyorkiečiai su p. Pranu Norkum ir kitais; pasiklausyti, kas čia veikama.

Bet nieko kito nematė, tik sutvėrimą Mass. apskričio. Dienai pasibaigus, suvažiavusieji skyrėsi į namus, vieni kitiems linkėdami gerų pasekmių ir ragindami vieni kitus daugiau darbuoti ALT. Sandarai ir jos sutvertam apskričiai. — K. Jurgeliūnas.

Atvirksčiai

— Tur but mano sveikata visai pajursi, ponas daktare. Negaliu per naktis sumerkti akių.

— Tai ką gi iki šiam laikui darydavai?

— Miegodavau dienomis.

Surado Išėitį

Arizonoj vienas tėvas pasakoja draugui, kad jo sunus turėjęs blogą ypatybę — šaudyti iš revolverio, kur tik jis nebutų.

— Tai ką su juom padarėte — klausia draugas.

— Išrinkom jį šerifu, kad legalizuoti tą jo keistą ypatybę.

KASTAS JURGELIUNAS

VIENATINIS LIETUVIS INSURANCE AGENTAS

Atstovauja šias Kompanijas:

Pittsburgh Underwritres Dep.
Firemen's Insurance Co.
Milwaukee Mechanics Inc., Co.
Commercial Casualty Inc, Co.
Federal Mutual Fire Insurance Co.
Northwestern Mutual Fire Ass'n

Apdraudžia Visą Kas Tik Galima — Prašom Užėiti.
Pasikalbėti.

Pirk Namus Dabar — Vėliau Mokėsi Brangiau

C. P. YURGELUN

124 Ames Street Montello, Mass.

LINKIU GEROS LAIMUZES VISIEMS LIETUVIAMS
PATRIOTAMS, KURIE KOVOJA UZ LIETUVOS
NEPRIKLAUSOMYBE

W. ZINKEVIČIA

Užlaiko švrią, Gražią Mėsos Krautuvę

17 Arthur Street Montello, Mass.

MONTELLO PKG STORE

ANTANAS JANKUNAS,
Savininkas

PARDUODAM ALŲ IR VYNĄ
VISOKIŲ ISDIRBYSCIŲ

19 Arthur St. Montello, Mass.

GERIAUSI LINKĖJIMAI SANDARIECIAMS

SEMENSI COAL CO.

CENTRE-ST. — HOLBROOK
Tel. - Randolph 0627-M

MUSŲ ANGLYS GERI — PARDUODAM PIGIAI

John Budris ir Sunus

Naujus Siutus Parduoda ir Senus Patais, ir Prosina

20 Ames Street Montello, Mass.

CAMPELLO

CO-OPERATYVIS BANKAS
1106 Main Street

Mes Norim Parduot Jums Apsigynimo Bondų

PIRKDAMI DABAR, PAGELBESIT LAIMETI KARĄ
TAIPGI BUS LABAI GERAS INVESTMENTAS

TAIPGI BUTŲ LABAI GERAL, JEIGU TAMSTOS
PASITARTUMET SU MUMIS VISUOSE SAVO
FINANSINIUOSE REIKALUOSE

NAMŲ FINANSAVIMAS Yra Musų SPECIALYBĖ
TAUPUMAS — MUSŲ OBALSIS

**VIENINTELIS CO-OPERATYVIS BANKAS
BROKTONE**

GERIAUSIAS ALUS
Narragansett

Pardavėjai:
NATIONAL BEVERAGE CO.

Brockton, Mass.

RAKANDŲ KRAUTUVĖ

Pirkite Dabar, Vėliau Bus Brangiau

**RADIOS
WASHING MACHINES
GENERAL ELECTRIC REFRIGERATORS
MAGIC (RANGES) PEČIAI**

J. Brest & Company

263 Main Street Brockton, Mass.

STEPHEN C. VISHINSKAS
ADVOKATAS

Specializuoja Income Taxais
63 Main Street — Brockton, Mass.

Ofiso Tel. 4009 Res. Tel. 2114-W

SVEIKINA

ADOLFAS KRUSAS

From
**BROCKTON'S MOST
BEAUTIFUL
JEWELRY STORE**

WASHINGTON JEWELRY CO.

183 Main Street Brockton, Mass.

PASIRINKIT VIENĄ 5 PLANŲ TAUPYMU

Jus Galit Pasirinkti Bile Vieną iš Šių Planų

- REGULIARIS TAUPYMAS** — Taupykit bile sumą jus norit bet taupykit Reguliarai — Kas savaitę, arba kas mėnesį.
- BONAIŠ TAUPYMAS** — Taupykit paskirtą sumą, reguliariai, pasiskirta laiką, per pasiskirtą periodą. Išpildymas jusų pasizadėjimų suteiks dividendus už jusų BONUS.
- NEREGULIARIS TAUPYMAS** — Taupyk ir į tokį laiką, koks jums yra parankus jusų sąlygomis.
- INVESTMENTŲ SĄSKAITOS** — Įdėk savo sutaupas, kad jos nestų tau naudą ir būtų pilnai apsaugotos.
- OPPORTUNITY CLUB** — Taupyk iki aprubežiuotos sumos, \$250, \$500, \$1,000 padalinant keturiems metams su dividendu. Klausk platesnių informacijų apie smulkmenas.

**MONTELLO
FEDERAL SAVINGS & LOAN ASS'N**

North Main at Howard Street
BROCKTON

Worcester, Mass. Lietuviu Skyrius

Kiek Yra Prisidėję Šio Miesto Lietuviai Prie Tautinių Darbų

Nors mūsų kolonijoj yra daug susipratusių lietuvių ir gerų Lietuvos patriotų, bet kažin kodėl laikraščiuose mažai matyti žinių apie jų nuveiktus darbus. Man ištyrus dalyką, sužinojau štai ką: visi nori dirbti dėl tautos labo ir dėl draugijų, bet nenori tų garbių už savo nuveiktus darbus. Todėl nesigirdami dirba iš širdies.

Pirma turėjome Vilniaus vadavimo sąjungą ir daug esame nuveikę per pėrisius kelis metus, iš kurių esame pasiuntę vien Ginklų Fondui virš 700 dol., Šaulių Sąjungai virš 150 dol. Vil. Vad. Centrai 300 dol., nukentėjusiems lietuviams \$75., Liet. našlaičiams \$75., Dariaus-Girėno fondui i Lietuvą \$100. Chicago \$75. Surengėm Darius ir Girėnui aviacijos dieną ir dvi aviacijos dienas Vaikui — pelno padaryta virš \$1,200.

Turėjom dar ir Draugijų Tarybą ir gana buvo daug veikta dėl Lietuvos labo ir gražių darbų atlikta, ir tai per tuos pačius asmens, kurie ir šiandiena tebedirba.

Šia proga norisi pažymėti, kad virš minėta V. V. S. tapo likviduota ir jos vieton įsteigta Lietuvai Remti Draugija, kur ir vėl dirba tie patys asmens, kurie ir pirmiau dirbo, kaip tai: A. Janušonis, J. Dvareckas, A. Kriaučialis, J. Krasinskas, J. Pupka, V. Kamandulis, A. Sablinskas, ir daug kitų, kurių visų vardus čia negaliu suminėti. Taipgi turime muziką J. Dirvelį, kuris niekad neatsisako su muzika ir su vadovaujamu chorą ("Aušrelė") patarnauti išpildant programus, jeigu tik tas yra daroma lietuvių ar Lietuvos labui.

Taipgi turiu pažymėti, kad Lietuvai Remti draugija, sausio 25 d. buvo surengusi Raudonajam Kryžiui Dieną, su prakalbomis ir programu, ir buvo surinkta aukų \$112.00 ir tapo perduota Amerikos Raud. Kryžiui. Vasario 15 d. Aušrelės choras rengė koncertą, kurio pelnas taip pat buvo skiriamas Am. Roud. Kryžiui. Apart to, Lietuvai Remti Dros iniciatyva yra dar renkamos aukos tam pat tikslui ir jau yra surinkta virš \$400.00. Bet tai dar tik pradžia.

Pasirodo, kad Worcesterio lietuviai netik Lietuvos, bet Amerikos geri patriotai, išskyrus raudonuosius kurie viską nori atiduoti Stalinui, bet tik nabagams tas nekaip sekasi ir lietuvių tyro proto nepajėgia sudrumsti.

Toliau noriu prisiminti, kad Worcesterio Sandaros kp. nors dar neseniai tapo atgavinta, bet matyti sparčiai auga, kaip augantis kukdikis, ir gal neužilgo išaugs į stiprią kuopą. Taigi broliai, jau turime pasodinę gražų medelį, kuris jau ir žiedus pradeda krauti lietuviškoje dvasioje, tik dabokime, kad šaknų nepaėstų svetimi vabalai.

Dargi turiu priminti lietuvių visuomenei, kad mes turime savo tarpe gerą ir sumanių veikėjų p. A. Kriaučialio

ypatoje, kuris pastaruoju laikui yra kandidatas į SLA išdo globėjus. Kad jis yra atsakantis ir yra pilnai užsitarnavęs tos vietos, jis yra įrodęs kelias atvejais, dirbdamas SLA. 318 kuopoj ir Antrame Apskrikyje. Ir aš užtikrinu, kad SLA nariai, išrinkdami jį išdo globėju, nepadarys klaidos, daug gero savo organizacijai. Aš p. A. Kriaučialį pažįstu jau 20 metų, ir piekur neteko pastebėti, kad jis būtų iškrypęs iš tiesaus kelio arba nebūtų tinkamai atlikęs savo pareigų. Todėl, gerovės SLA. prašau visų SLA narių balsuoti už A. Kriaučialį i Susivienijimo išdo globėjus. Aš taip

kalbu ne kaip apie savo gerą draugą, bet kaip ištikimą, sumanių, energingą ir veiklų SLA. narį, kuris pilnai užsitarnavęs tos vietos SLA. pildomoj taryboj.

—SLA. Narys, Wor. Mass.

Worcesterio Kolonija Ir Jos Veikėjai

Viena iš didžiausių lietuvių kolonijų Mass. valstijoje yra Worcester, Mass., kur gyvena virš 14,000 lietuvių. Worcesterio lietuvių veikimas taip yra didelis, o ypač kado tapo atgavinta Sandaros kuopa. Sandariečiai Worcesterio

ryje vadovauja beveik visoms lietuvių draugijoms ir už tai jiems tenka garbė, kad jie pašvenčia savo laiką Lietuvos atstatymui ir lietuvių draugijų palaikymui.

Jeigu pažiūrėtume kas tie tokie per asmens, kurie stato Lietuvos laisvę ir taip pat Worcesterio lietuvių veikimą

aukščiausiu už viską, tai yra: A. Kriaučialis, J. Dvareckas, J. Krasinskas, J. Pupka, A. Sablinskas, J. Mazuraitis ir kiti.

Dabartiniu laiku worcesteriečiai nori A. Kriaučialį išrinkti SLA. išdo globėju. Aš tikiu, kad SLA. nariai parems jį užsibriežimą ir A. Kriau-

MITRIKO VALGOMŲ DAIKTŲ KR-VĖ

19 Washburn St., Tel. 34349

VINCAS MITRIKAS UZLAIKO VALGOMŲ DAIKTŲ KRAUTUVĖ PER ILGUS METUS. VINCAS YRA SANDAROS NARYS, SLA. 318 KUOPOS NARYS, L. P. KLIUBO NARYS. JIS YRA LABAI VEIKLUS, RIMTO BUDO IR GERAS BIZNIERIUS. KAIP TOKI LIETUVIAI JĮ PAREMTI BIZNIO REILUOSE.

WORCESTER, MASS.

J. ZALECKO VALGOMŲ DAIKTĖ KR-VĖ

129 Millbury St.

GERIAUSIŲ LINKEJIMŲ SAVO DRAUGAMS IR KOSTUMERIAMS NUO JONO ZALECKO, 129 MILLBURY ST., WORCESER, MASS. JIS UZLAIKO VALGOMŲ DAIKTŲ KRAUTUVĖ. TAI YRA VYRAS, KURIS LIETUVOJE BUVO SAULIŲ SĄJUNGOS NARYS, O JO BROLIS JUOZAS TIK KĄ IŠVAZIAVO Į DEDES SAMO KARIUOMENĖ.

TOKI BIZNIERIŲ KAIP ZALECKAS TURETŲ PAREMTI VISI LIETUVIAI. TODEL NEPAMIRSKITE ZALECKO MARKET,

129 Millbury St.

CHESNEY'S CANTEN

Tai Yra Vinco Česnos ir Sunaus Užeiga—Restoranas. Česna yra ne tik geras biznieriūs, bet ir geras žvejys. Čia Visada Galima Surast savo Draugus ir Pažįstamus Patarnavimas Mandagus. Vieta pačiam lietuvių centre.

Taigi Vyrai ir Leidės — Einame pas Vinčą Česną!

90 Millbury Street Telephone 58033

WORCESTER, MASS.

WILBEN BOTTLING CO.

J. MOSCINSKAS ir P. YOSELIUNAS, Sav.

Išdirba Visoki Toniką, Parduoda Broket Alų. Savininkas P. Joseliunas yra Geras Lietuvis Patriotas, Priklauso prie Vietinių Tautiškų Organizacijų; REMIA Visą Lietuvišką Veikimą.

Todėl ir Lietuviai Neprivalo Pamiršto P. Yoseliuno KAM SODES AR ALAUS REIKIA — SAUKIT PETRA

19 Taylor St., Tel. 45222

LAIKRODININKAS JUOZAS NEVIACKAS (NEVIS)

165-a Green Street

LAIKRODININKAS, UZLAIKO VISOKIŲ AUKSINIŲ IR SIDABRINIŲ LAIKRODŽIŲ, DEIMANTINIŲ ZIEDŲ, TAISO LAIKRODŽIUS IR TUR BUT GERESNIO EKSPERTO TAME BIZNY NERA. LIETUVIŲ TARPE MUSŲ JUOZĄ RASI VISUR IR VISUOMET. JIS YRA NARYS VISŲ LIETUVISKŲ ORGANIZACIJŲ. TODEL VIETINIAI IR APIELINKĖS LIETUVIAI: JEI KAM REIKIA ZIEDO ARBA LAIKRODELIO — NEPAMIRSKIT MUSŲ JUOZO, NES JIS YRA VERTAS JUSŲ PARAMOS.

PARK FRUIT SUPER MARKET

Millbury St. — Telef. 32778

PARK FRUIT YRA VIENA IS DIDŽIAUSIŲ VALGOMŲ DAIKTŲ KRAUTUVIŲ ANT MILLBURY ST. ČIA GALIMA GAUT VISOKIŲ VALGIŲ UZ NUPIGINTĄ KAINĄ. VIETA VISADA ATDARA — NUO 7 IS RYTO IKI 10 VAL. VAK. DIDELIS PASIRINKIMAS KUMPIŲ, "STEIKŲ", ZUVŲ IR VISOKIŲ DARZŲ. PRIEINAMA VIETA VISIEMS.

Galima Palikti Automobilius Abejose Gatvės Pusėse.

NEUZMIRSKIT TŲ BIZNIERIŲ, KURIE GARSINASI "SANDAROJE"

CITY LUNCH — VALGYKLA

JUOZAS KAIRYS, Savininkas

TAI YRA TIKRA ZEMAITISKA VALGYKLA. Čia Galima Gauti Visokių Lietuviškų Valgių, Kas Tik Kokių Nori. Kainos Prieinamos; Patarnavimas Mandagus. Čia Galima Susitikti su Visais Lietuviais, Diplomatais-politikieriais. Todėl Nepamirškite

CITY LUNCH, MILLBURY ST. ir lietuvių J. KAIRIO

Millbury Street Worcester, Mass.

K. CHINIO UŽEIGA — POPULIARI VIETA

Kastantas Chinis Užlaiko Tavernę prie Kampo Washingtono ir Madison Gatvių

Pas Chinį Galima Gauti Geriausios Degtinės, Alaus, Vyno ir pan. Puiki Vieta, Lietuviams Prieinama. Patarnavimas Mandagus, nes čia Dirba už Baro Geras Sandarietis

Juozas Pupka

Todėl Paremkite šią Istaigą ir Pasimatykit su J. Pupka.

K. CHINIO TAVERN

Kampas Washington ir Madison St., Worcester, Mass.

čialis bus išrinktas išdo globėju, nes jis tam darbui yra tinkamas. Tai mūsų SLA. narių pareiga balsuoti už tą narį, kuris savo geriausias dienas pašventė šiai draugijai ir budamas išdo globėju dar daugiau galės jai dirbti.

Vargai Su Nuosavybe

Ką manai apie valdžios nusistatymą perimti visus didžiuosius biznius ir dirbtuves? — Tai labai geras dalykas. — O kuom gi remiesi, tai tvirtindamas? — Tuomet pati valdžia turės rupintis mokėjimu taksų.

Skaitykit "Sandarą"

DVARECKO VALGOMŲ DAIKTŲ KR-VĖ

JONAS DVARECKAS YRA NE TIK GERAS BIZNIERIUS, BET YRA IR GERAS LIETUVIS VEIKEJAS, SLA. ANTRO APSKRICIO IZDININKAS, LIETUVAI REMTI DRAUGIJOS IZDININKAS, LIETUVIŲ KLIUBO IZDO GLOBEJAS. JIS REMIA VISĄ LIETUVIŲ PATRIOTINIŲ VEIKIMĄ, TODEL PAREMKITE IR JĮ LIETUVIS PAS LIETUVI.

90 Ward St. — Tel. 59726

WORCESTER, MASS.

NATIONAL BAKING CO.

A. DUDA, Savininkas

A. DUDOS Lietuviška Duona Yra Žinoma Ne Tik Worcesterioje, Bet ir Visoje Apie linkėje. Jei Syki Nusipirksi Jo Duoną, Tai Turėsi Pirkti ir Visada.

Beto, A. Duda Yra Geras Sandarietis, SLA. 318 Kuopos Narys; Remia Visą Lietuvišką Veikimą; Patarnauja Draugijoms Jų Parengimuose. Todėl Lietuviai Pas Lietuvį!

NUSIPIRKITE DUDOS DUONĄ SU ZENKLU "D"

12 Ashmond Ave.

WORCESTER, MASS.

MILLBURY FURNITURE CO.

ČIA GALIMA GAUTI VISOKIŲ NAMAMS RAKANDŲ VIETA VISIEMS ŽINOMA; KAINOS PRIEIMOS; PATARNAVIMAS MANDAGUS.

Galit Pirkit daiktus CASH, arba lengvais išmokėjimais Todėl Nepamirškite

Millbury Furniture Co.

SAVININKAS GEMSKIS

Visus Kviečia Atsilankyti i Jojo Krautuve.

BUSITE UZGANEDINTI

190 Millbury St., Tel. 25936

P. KOZEL VALGOMŲ DAIKTŲ KRAU-VĖ

PER ILGUS METUS PATYRĖS BIZNYJE

Lietuviai, Gyvenantieji šioje Apie linkėje Paremkit Povilą Jo Biznyje. Pristato Orderius i Visas Miesto Dalis. Jis Yra SLA. Narys.

26 Pond Street, Worcester, Mass.

Telefons 3-9662

Bendruoju Keliu

Keletas Bruožų Iš ALT. Sandaros 16 Kuopos Veikimo

Ši kuopa buvo sutverta kovo 24 d., 1916 m. Josios tvėrėjais buvo A. Bernota (mireš), A. Blažys, Birutė Benotaitė, M. Šalčius, V. Kristolaitis ir J. Raultys. Savo pirmame susirinkime virš minėti veikėjai nutarė rengti prakalbą Dr. J. Šliupui. Čia pat tapo prirašyta dar 3 nauji nariai: J. Pupis, J. Karazieja ir M. Jablonskaitė.

Nuo 1916 metų iki 1927 m. 16 kuopa buvo turbūt viena iš veikliausių kuopų Naujojo Anglijos. Ji yra nuveikusi milžiniškus darbus tautiškoje dirvoje. Surengė eilę prakalbų,

koncertų, lošimų. Išauklėjus eilę veikėjų, kurie šandie užima svarbiausias vietas Worcesterio lietuvių draugijose.

Nuo 1927 metų 16 kuopa buvo nustojus veikti. Mat, bedarbės laikai išvaikė kuopos narius, tai į Lietuvą išvyko, tai į kitas kolonijas. Kiti pasitraukė visiškai iš veikimo.

Nors kuopa ir neveikė tulą laiką, bet Sandaros ideja vis tiek pasiliko Worcesteriečiuose, ir veikimas persimetė į pašėlpines organizacijas, kaip tai SLA. 318 kuopoj, Piliėčių klube, Birutės Draugystėj ir kitur.

Vėliau, prieš porą metų atgal, pasidarbavus So. Bostoniečiams tapo atgaivinta 16 kuopa. Kad ir neskaitytina nariais, bet jau veikia toliau.

Zinoma, tiems patiems veikėjams tenka darbuotis vienur ir kitur ir tie darbai su laiku nusibosta. O jau veikti yra netaip lengva. Kada buvome jaunesni, tai buvo visai kas kita, bet dabar jau sunkiau. Bet matant svarbą, turime tie patys stoti į darbą, o darbo turime galybes ir turbūt niekad taip nebuvo svarbu, kaip dabar lietuviams organizuotis. Tai vyrai ir moterys, kurie galim, tai dar padirbėkim prie Sandaros.

Nuo 1916 metų iki 1927 metų Sandaros 16 kp. pirminkais buvo: A. Bernota, Kristolaitis, L. Jablonskis, V. M. Cekanuskas, A. Kriaučialis, J. Peleckis, K. Budinavičius, A. Martišius. Sekretoriais buvo: A. Sablinskas, A. Gotautas (mireš), K. Zurlis, J. Raultytė, K. Budinavičius.

ALT. SANDAROS PIRMO APSKRIČIO, MASS. VALSTIJOJ GRUPĖ VEIKĖJŲ

Iš kairės į dešinę sėdi: L. Glinskaitė, Vl. Volkevičius, B. A. Tumavičius, K. Vidunas, S. Jakubauskas, J. M. Pečiulis, E. Baužienė, Iz. Vasiliauskienė. Antroj eilėj stovi iš kairės į dešinę: A. Baumilienė, B. J. Pečiulis, J. Kapočiunas, J. Kropas, A. Grigalinas, K. Pratapas, S. Mockus, P. Yankus, K. Sirkus, K. Mickunas, K. Viduniėnė. Trečioj eilėj stovi: S. Pačauskas, J. Versiackas, K. Vilaišis, J. Arlauskas, F. Janulevičius, K. Adomkevičius, J. Lekys, J. Tribuliauskas ir K. Merėškevičius.

J. Krasinskas ir kiti.

Tai eilė jaunesnių veikėjų, kurie ir šandie dar dirba prie Sandaros ir kitų tautiškių organizacijų.

Kadangi šis num. yra specialiai leidžiamas paminėti Sandaros 1-mo apskričio 25 metų gyvavimo, tai Sandaros 16 kuopa sveikina Sandaros 1-mą apskritį ir jo veiklą valdybą ir linki sulaukti 50 metų jubiliejaus. Dirbkime broliai, kurie galime, darbo yra ir darbus naudingus dirbti geriausia Sandaroje. — A. K.

— Kiek metų turi jusų nesniš broliukas?

— Tō dar negaliu pasakyti, nes jis tik vakar atsirado.

Iš Bostono Lietuvių Veikimo Praeityje

JONAS P. TUINILA

Jonas P. Tuinila atvyko į šią šalį 1902 metais ir kaip tik apsigyveno Bostone, tuoj įstojo eilėn vietos veikėjų. Pradžioj pašėlpinėse draugijose, vėliau tvėrė politines ir kulturines organizacijas. Buvo pirmas Jaunimo Ratelio pirminkas. 1906 m., Bostone, Jaunimo Ratelis padarė didelę permainą jaunimo srityje ir taip pat Naujos Anglijos visuomenėje.

Kuomet susitvėrė Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara, tai Bostone, dėka Jaunimo Rateliui, tautinis judėjimas jau buvo gerai organzuotas.

1916 m. Jonas ir jo brolis Tuinila, socialistas, Brockton, Mass. nutarė, kad reikia pertvarkyti Lietuvių Socialistų Sąjungą, nes jōj nenuosirdžių žmonių buvo daugiau, negu bile kurioj kitoj lietuvių grupėj. Šitą darbą paėmė Mikas ir jam viskas gerai vyko. Jis parodė, kad socialistų sąjungoj, biznieriiai, prisidengę darbininkų užtarėjais, puikiai gyvena ir lobsta, o ypatingai socialistai, "Keleivio" leidėjai. Po kiek laiko sąjunga skilo. Ir nuo to laiko nors ir pasiliko šiek tiek socialistų (kiti nuėjo prie komunistų), bet jie niekuomet nebeprisirodo kaip organizacija. Ir šitą straipsnį rašant, man prisimena, kad ir p. F. Bagočius, buvęs socialistų vadas viešai pasakė, kad: "Socialistų jau nėra."

Grįžtant prie šio veikėjo, tenka pasakyti, jog jis visuomet su atsidėjimu ir visu rimtumu, kiek aplinkybės leido, darbavosi tautinėje dirvoje, nesiblaškydamas nei į kairę, nei į dešinę. Ir netenka abejoti, jog jis ir toliau darbuosis su mumis.

Lojalus Svetimšaliai Nebus Persekiojami

Šioje šalyje, kaip žinome, yra apie 5 milijonai ne piliečių. Prieš metus, kitus juos bandyta atstatyti iš darbų ir šiaip siaurinti jų privilegijas. Tačiau karui prasidėjus prez. Rooseveltas ir federalis pro-

kuroras Biddle pasmerkė svetimšalių diskreditavimą, ypač šalinimą iš darbų, įžeidinėjimą ir persekiojimą, kokis vyko pereinamo karo metu.

Dauguma svetimšalių esą lojalus krašto gyventojai. Iš jų 5 milijonų, tik trejetas tūkstančių buvo numatyta pavojingais ir jie tapo izoliuoti. Kiti gi trokšta kuom tik gali

Viena Geriausių Valgomų Daiktų Krautuvė S. Bostone

LINCOLN MARKET

JAKUBĖNAS ir CHASE, Sav.

135 Emerson St.

So. Boston, Mass.

Visų So. Bostono lietuvių prašome eiti į LINCOLN Market, nes patys gavininkai remia lietuvišką darbą

SVEIKINAME VISUS SANDAROS SKAITYTOJUS, MUSŲ RĖMEJUS IR DRAUGUS SANDAROS 1-MO APSKRIČIO 25 METŲ JUBILIEJAUS PROGA.

Ketvirtis & Co.

312 Broadway

South Boston

Tel. SOUTH Boston 4649

Inž. TITUS GREVIS

SVEIKINU AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS 1-MĄ APSKRITĮ 25 METŲ GYVAVIMO SUKAKTIES PROGA

SVEIKINU AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS 1-MĄ APSKRITĮ SULAUKUS 25 METŲ JUBILIEJAUS.

J. P. JAKŠTAS

SAVININKAS

Groceries, Provisions, Fruits, Vegetables Krautuvė

257 W. Fifth St.

So. Boston, Mass.

STRAND HALL

V. J. TAUTVAISAS, Sav.

Strand Hall yra viena gražiausių lietuviškų svetainių Bostone. Apačioje yra

Strand Cafe

Kur galima gauti geriausių valgių ir gėrimų. Užkviėciam visus lietuvius atsilankyti pas mus ir praleisti laiką linksmai.

376 Broadway

So. Boston, Mass.

PIGUS PIRKIMAI

Teatras ir Krautuvė, Labai Geroj Vietoj. Rendos Neša \$8,000.00 į Metus. Iškaščiai Apie \$3,000. Gryno Pelno per metus \$5,000. Prekė \$45,000. Įmokėti Reikia tik \$10,000.00.

A. I V A S

545 Broadway

So. Boston, Mass.

Golden Cafe

S. Zavadskas ir J. Brucas

SAVININKAI

PUIKUS LIKERIAI, VYNAS IR ALUS

SKANUS VALGIAI

Kviečiame Visus Lietuvis Pas Mus Atsilankyti

283 Broadway

So. Boston, Mass.

prisidėti prie šios šalies ir demokratijos laimėjimo.

Nebus Tokių Brangių Krikštynų

Washington. — Iki šiam laikui buvo toks įprotis, jog nuleidžiant laivą į vandenį, jis buvo krikštinamas bonka šampano. Bet tai dar mažmožis. Po kiekvienos panašios ceremonijos, krikšto motinai, kuri paprastai buna žmona žymaus politikierio, yra duodamos dovanos vertės tūkstančio, ar dviejų tūkstančių doleriu.

Ir tas viskas eidavo ne iš kompanijų, bet iš valdžios išdo. Dabar tokie brangūs krikštai bus panaikinti, nes valdžia statydama daug laivų, nenori veltui mētyti pinigų.

Porto Rico Siulo Mums Cukraus

Washington. — Cukraus gamintojai Porto Rico valstybėj, kuri yra centralinėje Amerikoj, pasiūlė Suvienytoms Valstijoms 300,000 tonų į mėnesį, jeigu ši šalis panaikins trims metams kvotą.

SVEIKINU VISUS SANDAROS 1-MO APSKRIČIO DARBUOTOJUS — SANDARIEČIUS IR VISUS GEROS VALIOS LIETUVIUS ŠIO JUBILIEJAUS PROGA.

TAIPGI KVIEČIU VISUS PRIE AKTYVIO DARBO KOVOJE UŽ LIETUVOS LAISVĘ IR NEPRIKLAUSOMYBĘ. O TAIPGI IR PALAIKYMUI LIETUVYBĖS ISEIVIJOS TARPE.

ALT. SANDAROS 1-MO APSKRIČIO

Prez. P. JANKUS

PAUL'S MEN'S SHOP

P. LIKAS, Sav.

Vienintelė Drabužių Krautuvė South Bostone
Visų Lietuvių Pareiga Parenti Savo Biznierių.

456 Broadway

So. Boston, Mass.

Mūsų Linkėjimai

GERIAUSIŲ LINKEJIMŲ AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS 1-MO APSKRITIES NARIAMS 25 M. JUBILIEJAUS PROGA

LAI ŠIS JUBILIEJUS BUNA PASKATINIMU SANDARIEČIAMS ir VISIEMS LITUVIAMS DAR PRIE DIDESNIŲ DARBŲ KOVAI UŽ LIEUVOS LAISVĘ IR NEPRIKLAUSOMYBĘ. LAISVĘ PATYRĘ, VERGAIS NEBUSIM — MUSŲ OBALSIS!

Stevens Tavern

STASYS NAUDZIUNAS

I R

JONAS KIRMELIAVIČIUS

SAVININKAI

359 Broadway

So. Boston, Mass.